

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

maart 2013 | jaargang 17 | #03

Retrobeurs kringwinkels

Spullen met een ziel

Welzijn in de Rand

Nog steeds een structureel tekort

Grafisch vormgever en
scenograaf Jo Klaps

‘Mijn werk is vluchtig, zoals het leven’

Infoavonden over scheiden

‘Laat het niet tot een vechtscheiding komen’

+ AGENDA

Peter Terrin op Passa Porta Festival

De dunne lijn tussen feit en fictie

i

Jelle De Wilde uit Strombeek-Bever werd vorige maand door Guus De Geyndt aangeduid om **deketting** voort te zetten. Jelle (26) is adjunct van de directeur bij de studiedienst van het Onderwijscentrum Brussel van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel.

Strombeek is Brussel niet

Jelle De Wilde kijkt vanuit het raam van zijn appartement op de Singel in Strombeek uit op het voetbalplein van de ploeg die ooit in tweede klasse speelde. 'Van uit mijn zetel kan ik voetbalwedstrijden volgen. Ik werk in het centrum van Brussel. Met de metro ben ik er in 20 minuten. Heel makkelijk. Ik huur een appartement, maar zou graag iets kopen in het centrum van Grimbergen omdat ik daar ben opgegroeid. Ik ben onder meer actief geweest in de jeugdraad, het speelplein en de KSJ en ben nog altijd lid van de muziekvereniging De Ceciliaanen. Mijn ouders hebben een plantenzaak vlakbij het kerkhof. Ik ben net zoals heel wat jonge Grimbergenaren noodgedwongen vertrokken uit het centrum, omdat vastgoed daar te duur is geworden. In Strombeek is het iets betaalbaarder. Ik kan zo voor de vuist weg tien jongeren opnoemen die van Grimbergen naar Strombeek verhuisden. Sommige mensen zeggen dat Strombeek stad aan het worden is, maar daar ben ik het niet mee eens. Je moet eens in Brussel gaan kijken. Dat zie je toch een groot verschil met Strombeek.'

Jeugd een plaats geven

'Wat ik hier mis, is een jeugdhuis. Jeugdhuis 't Mutske in Laken ligt vlakbij, maar in Strombeek zelf is er geen. Jeugdhuis Mamoot in Grimbergen – waar ik veel vertoefde – is gesloten, en dus blijft er naast het Stoveke in Beigem en Bloem in Humbeek weinig plaats over waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Het nieuwe jeugd ontmoetingscentrum dat vorig jaar werd geopend, is een goed idee, maar vandaag gebeurt er weinig. Er is eerder nood aan twee

jeugdhuisen in Grimbergen en Strombeek, dan moeten jongeren niet in het Prinsbos en in Strombeek rondhangen. Ik vind het ook spijtig dat het Van der Nootpark 's avonds wordt afgesloten om vandalisme tegen te gaan. Ik zie liever dat er contact met niet-georganiseerde jongeren wordt gezocht, dan een openbare plaats af te sluiten. We kunnen met hen in debat gaan en hen proberen te overtuigen om geen vervelende dingen te doen. Als we parken moeten afsluiten of overall camera's hangen, waar zijn we dan mee bezig? Ik hoop dat Grimbergen en Strombeek blijven zoals het is. Ik wil hier niet weg. Het feit dat het duur wonen is, is een typisch fenomeen voor de hele Rand. Dat er sinds kort vlakbij een Europese school is gekomen, zal de vastgoedprijzen zeker niet drukken. Er zal nog meer een divers publiek komen, maar dat geeft nieuwe kansen op samenleven.'

'Ik voel me echt een randbewoner. Het is hier zalig wonen, terwijl het zeer aangename Brussel zo dichtbij is. Door in Brussel te studeren ken ik heel wat mensen uit andere randgemeenten zoals Asse, Tervuren en Overijse. We spreken drie keer per jaar af om eens goed te tafelen of om de Druivenfeesten in Overijse te bezoeken.'

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i In onze rubriek **deketting** laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

inhoud

13

AGENDA BINNENIN

Duivenmolen in Diegem

Ruïne krijgt eindelijk aandacht

24

12

10

26

04 Nog steeds een structureel tekort

In het dossier *Investeren in welzijn* wijst de provincie op een aantal knelpunten en schrijnende tekorten in de welzijnssector in Vlaams-Brabant. Vooral het arrondissement Halle-Vilvoorde hinkt achterterop in het aanbod aan welzijnsvoorzieningen.

FR

10 'Mijn werk is vluchtig, zoals het leven'

Grafisch vormgever en scenograaf Jo Klaps uit Wolvenem heeft naar eigen zeggen een luxejob. 'De ene week maak ik een tijdschrift, dan ontwerp ik een tentoonstelling of een uitnodiging, vervolgens geef ik enkele dagen les. Wat ik doe is altijd anders, het wordt nooit saai.'

DE

22 De dunne lijn tussen feit en fictie

Onder de klinkende titel *Imagine!* houdt het internationale Passa Porta Festival 'een pleidooi voor de verbeelding in het hart van Europa, waar dromen steeds meer onder druk komen te staan'. Winnaar van de AKO Literatuurprijs Peter Terrin komt er spreken over de dunne lijn tussen feit en fictie.

02 deketting

06 vanassetotzaventem

09 mijngedacht

16 bouwwerk

24 opstap

25 dekijker

26 natuurlijk

29 kwestievansmaak

30 lostinderand

32 gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en David Legrève | **Druk** Roularta, Roeselare | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | **Uit** in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

1 | Welzijn in de Rand

Nog steeds een

In het dossier *Investeren in welzijn* wijst de provincie op een aantal knelpunten en schrijnende tekorten in de welzijnssector in Vlaams-Brabant. Vooral het arrondissement Halle-Vilvoorde hinkt achterop in het aanbod aan welzijnsvoorzieningen.

TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

De provincie Vlaams-Brabant is een rijke provincie. De meeste gemeenten met een bevolking met hogere inkomens liggen in onze provincie. En toch is er een tekort en een achterstand aan welzijnsvoorzieningen. Hoe komt dat? Hogere inkomens brengen weliswaar meer welstand mee en zorgen voor een betere gezondheid en minder hulpvragen, maar een deel van dat hogere inkomen

gaat meteen op aan de dure huisvesting. In de Vlaamse Rand en het centrum van de provincie zijn de prijzen van woningen zeer hoog. De grondprijzen in het arrondissement Halle-Vilvoorde behoren tot de hoogste in Vlaanderen. Ze leggen een hypotheek op de bouw van nieuwe welzijnsvoorzieningen. Dat is de reden waarom het provinciebestuur van Vlaams-Brabant er bij de Vlaamse overheid op aandringt om de financiële middelen van het Vlaams Investeringsfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) aan de grond- en woningprijzen te koppelen. Tegelijk wil de provincie de bouw stimuleren van een welzijnscampus, waarbij verschillende welzijnsvoorzieningen een gezamenlijke locatie en infrastructuur kiezen om de kosten te drukken.

Duaal

Bovendien gaan we in onze regio naar een uitgesproken duale maatschappij. In Vlaams-Brabant leven ook heel wat mensen met een laag inkomen, vaak zelfs in armoedesituaties. 'Het contrast tussen arm en rijk is hier het grootst,' aldus

Pieter Van Herck, onderzoeker aan het Itinera-instituut. Hij doet onderzoek naar het aanbod, de kwaliteit en de financiering van de zorg in België en maakte een studie over het lokale ouderenbeleid. 'De economische groei komt dus niet iedereen ten goede,' zegt hij. 'Beleidsmakers moeten rekening houden met die dualiteit en zeker ook met de regionale verschillen tussen landelijke gebieden (zoals het Pajottenland) en de sterk verstedelijkte Rand, tussen de groene en de sterk geïndustrialiseerde gebieden. Het zijn regio's met verschillende welzijnsnoden.'

De gemeenten Vilvoorde, Zaventem en Machelen zijn bijvoorbeeld sterk geïndustrialiseerd en creëren veel werkgelegenheid. Tegelijk trekt een stad als Vilvoorde veel jonge gezinnen met lage inkomens en taalachterstand aan. Het Vlaamse stedenbeleid focust op de zogenaamde centrumsteden. In tegenstelling tot andere provincies, waar er telkens twee centrumsteden zijn erkend, krijgt in Vlaams-Brabant alleen Leuven de erkenning en de investeringsmiddelen van een centrumstad. Gelet op de problemen van armoede, thuisloosheid, de hoge

structureel tekort

instroom van nieuwkomers waaronder veel jonge gezinnen met lage inkomens, pleiten het provinciebestuur en politici van diverse partijen al een hele tijd voor de erkenning van Vilvoorde als een centrumstad. Dat zou een gedeeltelijk antwoord kunnen vormen op de achterstand aan welzijnsvoorzieningen in onze regio.

Structurele tekorten

In 2006 trekt de provincie een eerste keer aan de alarmbel met een goed gestoffeerd dossier; zes jaar later maakt ze de balans op in het geactualiseerde dossier *Investeren in welzijn*. Daaruit blijkt dat er een inhaalbeweging aan de gang is, maar ook dat de structurele tekorten in tal van welzijnsvoorzieningen in Halle-Vilvoorde nog niet weggewerkt zijn. We illustreren dit met een aantal gegevens op het vlak van de zorg voor kinderen en jongeren, thuiszorg en gezinszorg, crisisopvang, ouderenzorg en lokale dienstencentra.

Kind en Gezin subsidieert en erkent initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang voor kinderen van 3 tot 12 jaar. Vlaams-Brabant heeft op dit vlak sinds 2006 weinig vooruitgang geboekt. De nieuwe initiatieven bevinden zich vooral in het arrondissement Leuven. In het arrondissement Halle-Vilvoorde, waar het aanbod al erg laag is, is er de laatste jaren geen stijging meer. Halle-Vilvoorde klokt af op slechts 3 opvangplaatsen op 100 kinderen; het arrondissement Leuven heeft het dubbel aantal plaatsen. Veel scholen bieden zelf naschoolse opvang voor de eigen leerlingen aan, zodat de overheid een onvolledig zicht heeft op het totale aanbod in die sector. Even problematisch is de bijzondere jeugdbijstand. Alhoewel Vlaanderen hierin sterk investeert (2 miljoen euro in 2011, 1 miljoen in 2012) hinkt de provincie Vlaams-Brabant achterop.

Voor de gerealiseerde uren gezinszorg scoort Vlaams-Brabant slecht. In 2010 was amper 70% van wat voorzien was (programmatische norm) ingevuld. Daarbij zien we opnieuw een groot contrast binnen de provincie. Het arrondissement Leuven boekt sterke resultaten (90%), terwijl Halle-Vilvoorde amper de helft van de programmatische norm haalt. In Halle-Vilvoorde blijkt het veel moeilijker om de vooropgestelde normen te halen. Opvallend is dat anderstaligen, waaronder allochtonen, minder een beroep doen op professionele verzorgers. Er is een hogere drempel voor niet-Nederlandstaligen.

De crisisopvang van volwassenen, al dan niet vergezeld van hun kinderen, en van jongeren tussen 16 en 18 jaar is beperkt in Vlaams-Brabant

FR Le déficit structurel subsiste

Il ressort du dossier *Investeren in welzijn* de la province qu'une opération de rattrapage est en cours, mais que les déficits structurels sont encore toujours d'actualité dans de nombreux établissements de bien-être de Halle-Vilvoorde. 'Le retard dans le domaine des établissements de bien-être persiste déjà depuis plus de dix ans. On peut parler d'un réel déficit chronique dans la province et certainement dans le Rand', explique Pieter Van Herck, chercheur de l'institut Itinera. 'Le Rand et

les communes à facilités en particulier sont dans le bas du classement. La politique des pouvoirs publics dans le Rand est principalement axée sur la langue et la culture, alors que la politique à l'égard des seniors n'est vraiment pas mise en exergue. Elle devrait être la première des priorités. Il ne s'agit pas uniquement du développement de maisons de repos, les solutions alternatives telle que les serviceflats, les centres de jour et les centres de services locaux sont tout aussi importantes.'

bant en ontbreekt al helemaal in Halle-Vilvoorde. Er is evenmin een vluchthuis voor vrouwen (met kinderen) die door hun partner mishandeld of bedreigd worden. Er zijn ook te weinig mogelijkheden om na een verblijf in een centrum voor crisisopvang of een vluchthuis door te stromen naar begeleid zelfstandig wonen of naar een betaalbare woning. Er moet ook meer diversiteit komen in de opvang, die is aangepast aan de noden van specifieke doelgroepen.

De ouderenzorg bestaat uit woonzorgcentra (rusthuizen), serviceflats, centra voor een kort verblijf, dagverzorgingscentra, lokale en regionale dienstencentra. In de voorzieningen voor ouderen hinken de provincies Limburg en Vlaams-Brabant achterop voor de residentiele woonvormen, de rusthuizen en de serviceflats. Op Limburg na telt Vlaams-Brabant het laagste aantal plaatsen in woonzorgcentra. Ook voor serviceflats ligt het aanbod erg laag (35,5% van de programmatische norm). 'Daarbij moet je er nog rekening mee houden dat de programmatische normen van de Vlaamse overheid laag zijn', zegt Pieter Van Herck.

Wat de dagverzorgingscentra betreft, draagt Vlaams-Brabant de rode lantaarn. Slechts 42% van de programmatische norm is ingevuld. In 2012 voorzag de Vlaamse overheid in een budget waarmee 400 plaatsen in kortverblijf en dagverzorging kunnen worden gesubsidieerd. De evolutie is dus hoopgevend.

Er is een inhaalbeweging merkbaar voor kortverblijf. Sinds 2006 is er een forse groei: ongeveer 43% van de programmatische norm in 2012 vergeleken met 13% in 2006. In de provincie Vlaams-Brabant deed zich de grootste inhaalbeweging voor in het arrondissement Leuven. De Rand moet nog een serieus tandje bijsteken: 13 van de 19 gemeenten beschikt niet over een centrum voor kortverblijf, 5 van

de 6 faciliteitengemeenten hebben er geen.

Voor de lokale dienstencentra blijft Vlaams-Brabant onder het Vlaamse gemiddelde: slechts 17% van de programmatische norm is ingevuld. Vooral in Halle-Vilvoorde blijkt het moeilijk om in voldoende lokale dienstencentra te voorzien. 13 van de 19 gemeenten in de Rand beschikken niet over een dienstencentrum. Een ander knelpunt in dit verband zijn de landelijke gebieden zoals het Pajottenland waar de mogelijke initiatiefnemers niet groot genoeg zijn om een lokaal aanbod te creëren. Een intergemeentelijke aanpak lijkt hier aangewezen.

Inhaalbeweging voortzetten

In verschillende andere sectoren, zoals het algemeen welzijnswerk en de gehandicaptensector, moet de inhaalbeweging worden voortgezet om een historische achterstand weg te werken. Zo hebben Vlaams-Brabant en in het bijzonder het arrondissement Halle-Vilvoorde een achterstand in de uitbouw van de geestelijke gezondheidszorg. Nochtans is er een grote aanwezigheid van risicogroepen: kinderen en jongeren, alleenstaanden, mensen van niet-Belgische origine. 'De achterstand op het vlak van welzijnsvoorzieningen sleept al meer dan tien jaar aan. Er is dus sprake van een chronisch tekort in de provincie en zeker in de Rand', aldus Van Herck. 'De Rand en in het bijzonder de faciliteitengemeenten bengelen onderaan. Het overheidsbeleid voor de Rand is sterk gericht op taal en cultuur, terwijl bijvoorbeeld het ouderenbeleid sterk onderbelicht is. Dit zou een topprioriteit moeten worden. Het gaat daarbij niet enkel om de uitbouw van woonzorgcentra, even belangrijk zijn de alternatieven zoals serviceflats, dagcentra en lokale dienstencentra.'

Sociaal wonen prioriteit

VLAAMS-BRABANT Bijna 10.000 Vlaams-Brabantse gezinnen staan op de wachtlijst voor een sociale woning. Tegen 2023 moeten er in onze provincie meer dan 8.000 sociale woningen bijkomen. De subsidies van de Vlaamse overheid volstaan niet om dat streefcijfer te halen. Daarom springt de provincie Vlaams-Brabant de sociale huisvestingsmaatschappijen bij. 'We willen fors investeren in een bijkomend aanbod sociale huisvesting en in betere sociale huurwoningen', zegt Tom Dehaene (CD&V) gedeputeerde voor Wonen. 'Per bijkomende woningen geven we 15.000 tot 20.000 euro subsidie aan de huisvestingsmaatschappij. De provincie besteedt ook 3 miljoen euro per jaar aan renteloze leningen voor renovatie en energiebesparende maatregelen. Op die manier willen we de achterstand op het vlak van sociale huisvesting in Vlaams-Brabant aanpakken. Door de interne staats hervorming wordt ook Vlabinvest toegewezen aan de provincie. Dat investeringsbudget moet de omvangrijke groep inwoners helpen met een bescheiden inkomen en die niet in aanmerking komen voor een sociale woning.' ■ TD

Kunst in huis populair

VLAAMSE RAND Het Kunst in Huis-project in het cultuurcentrum Westrand in Dilbeek viert dit jaar zijn 35e verjaardag en is nog altijd erg populair in de Zennevallei en het Pajottenland. *Kunst in Huis* beschikt over een zeer diverse collectie van meer dan 7.000 kunstwerken en werkt als een bibliotheek. Via uitleenplaatsen zoals cultuurcentrum Westrand kan je op een aantal vaste data per jaar kunstwerken ontlenen en inleveren. Reserveren kan ook via een online beeldcatalogus op www.kunsthuis.be. Voor 9 euro heb je al een leuk, origineel kunstwerk bij jou in de woonkamer hangen. De belangstelling voor het project blijft groeien. In het Pajottenland zijn er 350 mensen die regelmatig kunst lenen via Kunst in Huis. ■ TD

i De volgende uitleenmomenten in cultuurcentrum Westrand vinden plaats op 2 maart en 4 mei. Meer info over Kunst in Huis vind je op www.kunsthuis.be en www.westrand.be

Zeven windmolens

BEERSEL Er zijn plannen voor maar liefst zeven windturbines langs het kanaal Brussel-Charleroi in Sint-Pieters-Leeuw en Beersel. Ecopower en de groep Colruyt willen een park van drie windmolens bouwen, Electrabel wil twee windturbines doen verrijzen op de site van Nexans, en tot slot wil Enervest er nog één bouwen op de gronden van Amacro in Beersel. De plannen voor de zeven windmolens worden echter niet overal op gejuich onthaald. Het actiecomité van de wijk Witte Roos is volop bezwaarschiffen aan het verzamelen tegen de bouw van twee van de molens op het grondgebied van Sint-Pieters-Leeuw. Volgens de bewoners zullen de windturbines flink wat hinder veroorzaken en worden ze veel te dicht bij de huizen ingeplant. De provincie Vlaams-Brabant heeft intussen de milieuvergunning goedgekeurd voor drie windmolens langs het kanaal Brussel-Charleroi. Dat is trouwens ook het geval voor vier geplande windturbines op het industrieterrein van Mollem bij Asse. ■ TD

demaand ▶

Het provinciebestuur wil dat er zo snel mogelijk werk gemaakt wordt van de vier tramlijnen die De Lijn in onze provincie wil aanleggen. ▶ Ondanks protest van de buurtbewoners komt er in de Kerkstraat in **Zaventem** toch een sportzaal met daarboven twee appartementen. ▶ Volgens cijfers van spoorweginfrastructuurbeheerder Infrabel worden nergens in ons

land zoveel koperdiefstal- len gepleegd dan in het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, vorig jaar goed voor 257 koperdiefstallen. ▶ Componist Luc Brewaeys uit **Vilvoorde** is door de klassieke muziekzender Klara uitgeroepen tot musicus van het jaar. ▶ In **Zaventem** is er nog altijd geen nieuw

gebouw gevonden voor het vredegerecht. ▶ Het natuurgebied Oude Zuun in **Sint-Pieters-Leeuw** wordt uitgebreid met een perceel van één hectare. ▶ De curator van het failliete Sabena vindt dat de tijd rijp is voor een comeback van de naam

Goede voornemens

VLAAMSE RAND De vzw 'de Rand' wil ook in 2013 werken aan een positief onthaalbeleid voor de Vlaamse Rand en de verenigingen in de zes facilitengemeenten zo goed mogelijk ondersteunen. Dat bleek uit de toespraken tijdens de voorbije nieuwjaarsreceptie. De vzw werkt al meer dan vijftien jaar in opdracht van de Vlaamse overheid en de provincie rond het behoud van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand. 'Zo'n klus kunnen we niet alleen klaren', zegt Jan De Craen, voorzitter van vzw 'de Rand'. 'De honderden vrijwil-

ligers die zich in de Vlaamse Rand inzetten voor ons Vlaams verenigingsleven zijn van onschatbare waarde. Ik hoop dat we in de komende jaren op hen kunnen blijven rekenen.' Het fenomeen van de internationalisering van de Vlaamse Rand brengt voor de vzw nieuwe uitdagingen met zich mee, maar dat schrikt directeur Eddy Frans niet af. 'We hebben sinds enkele jaren een goede gesprekspartner gevonden in de integratieambtenaren van de verschillende gemeenten. Op die manier kunnen we onze taalpromotie ook daar optimaal inzet-

ten.' Die taalpromotie blijft een van de belangrijkste taken van de vzw 'de Rand'. 'Taalpromotie is een van de pijlers van het onthaalbeleid dat de provincie samen met de vzw gestalte wil geven', zegt Tom Dehaene (CD&V), gedeputeerde voor het Vlaams karakter. 'Ik noem het graag een Breugeliaans beleid waarbij we op een hartelijke en ontvankelijke manier mensen zo veel mogelijk betrekken bij het culturele leven, of ze nu Nederlandstalig of anderstalig zijn.' ■ TD

Al scrabbelend Nederlands leren

SINT-PIETERS-LEEUV Nederlands oefenen al scrabbelend. Die originele formule lijkt bij steeds meer anderstaligen aan te slaan in Sint-Pieters-Leeuw. 'Onlangs organiseerden het cultuurcentrum Coloma en de werkgroep De Vrede voor de 19e keer in de Merselborre een scrabbletoernooi voor zowel clubspelers als gelegenheidsdeelnemers', vertelt Lut Moriau van de Leeuwse cultuurdienst. 'Sinds een aantal jaar moedigen we ook anderstaligen aan om deel te nemen en met succes, want hun aantal stijgt elke keer. Elke anderstalige speeltafel krijgt een Nederlandstalige scrabbelaar als begeleider om alles in goede banen te leiden. De anderstaligen ervaren het als een toffe manier om hun Nederlands bij te spijkeren en ze leren zo ook Nederlandstalige Leeuwenaren kennen.' ■ TD

Sabena. ► In Vlaams-Brabant hebben 1.788 vrijwilligers tijdens het Grote Vogelweekend van Natuurpunt gemiddeld 37 vogels per tuin geteld. ► De brandweer van **Asse** moet de kazerne in de Arsenalstraat verlaten omdat daar het Hopmarktproject komt. ► **Alseberg** is een stukje geschiedenis armer sinds café De Vissers na exact 119 jaar

de deuren sloot. ► In **Beersel** lijkt 2013 een veelbelovend jaar te worden voor brouwerij Drie Fontein dat met twee bieren in de Top 50 staat van de Rate Beer Awards. ► Het pleintje op het kruispunt van de Isabellestraat en de Lostraat in het gehucht Sint-Getrudis-Pede in **Schepdaal** wordt heringericht met bankjes, groen en 31 parkeerplaatsen. ►

De Raad van State heeft andermaal de plannen vernietigd om in **Westrode** langs de A12 een bedrijvzone in te planten. ► De Raad van State geeft de buurtbewoners van de wijk Bettendries in **Itterbeek** gelijk in hun strijd tegen de bouw van een Colruytwarenhuis. Het is de derde keer dat de bouwvergunning van de warenhuisketen in de

prullenmand belandt. ► Aan de Pontbeek in **Zellik** worden twee woonwagenvelden ontruimd. ► Alexis Calmeyn is benoemd tot burgemeester van **Drogenbos**. ► Na enkele jaren van burenrudies en verbouwingen neemt Jeugdhuis Animoro een nieuwe start in het oude stationsgebouw van **Sint-Genesius-Rode**. ► Chaos in **Zaventem** alwaar, na

GEN-miserie

LINKEBEEK Het Brussels Gewest heeft eindelijk alle noodzakelijke vergunningen afgeleverd voor de realisatie van het langverwachte Gewestelijk Expresnet (GEN). Het GEN moet het openbaar vervoer van en naar de hoofdstad verbeteren. De laatste vergunning voor het GEN is nu dus een feit. Het gaat om de verdubbeling van de lijn Brussel-Nijvel van twee naar vier sporen. Om die verdubbeling te realiseren moet een deel van het station van Linkebeek, op de grens met Ukkel, afgebroken worden. Brussel had de vergunning hiervoor niet in het Nederlands opgesteld en dus moest

Nieuwe baas in Westrand

DILBEEK Cultuurcentrum Westrand in Dilbeek heeft een nieuwe directeur. Miranda Vankerck, die Westrand de voorbije vier jaar leidde, nam ontslag om meer tijd te kunnen maken voor haar familie. Haar opvolger is Fred Gillebert (40), die nu in Sint-Agatha-Berchem woont, maar opgroeide in Dilbeek, op een boogscheut van Westrand. Gillebert is geen onbekende in culturele middens. Tien jaar geleden ging hij aan de slag als cultuurfunctionaris in CC 't Vondel in Halle. De voorbije drie jaar was hij regionaal coördinator van de cultuurregio Pajottenland & Zennevallei. Vanuit die functie stond hij mee aan de wieg van de erfgoedcel en het festival Weg van Klassiek. Fred Gillebert wil er naar eigen zeggen over waken dat Westrand een warm nest blijft waar een echt gemeenschapsgevoel leeft. ■ TD

Extra geld voor scholen in Asse

ASSE De Vlaamse Regering maakt 5 miljoen euro vrij om de capaciteit van het onderwijs in Asse te vergroten. In Asse zouden tegen 2020 345 extra plaatsen nodig zijn. Het gemeentebestuur van Asse wil het geld gebruiken om de 14 bestaande scholen uit te breiden en laat weten dat het aangenaam verrast is door de flinke subsidie. Minder tevreden is men onder meer in Vilvoorde. De Vilvoordse scholen hebben nu al 172 kinderen moeten weigeren omdat er volgend schooljaar geen plaats voor hen is. De stad had aan de Vlaamse Regering 6,5 miljoen euro gevraagd om extra plaatsen te kunnen creëren in het onderwijs, maar kreeg niets. Vilvoorde wijst er ook op dat de 6 miljoen euro die voor het Brusselse onderwijs voorzien is, niet volstaat en dat dat een negatieve impact zal hebben op de omliggende gemeenten. Veel ouders die geen plaats vinden voor hun kind in het Brusselse trekken naar de scholen in de Vlaamse Rand, maar ook die scholen in onder meer Vilvoorde, Machelen en Zaventem kampen met plaatsgebrek. ■ TD

een klacht van de plaatselijke N-VA en de uitspraak van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, de mandaten van het nieuwe schepencollege zijn ingetrokken. ▶ De bouw van een nieuwe feestzaal in **Brussegem** loopt vertraging op omdat de Raad van State zich eerst moet uitspreken over een klacht van een aannemer.

▶ Het gerechtelijk onderzoek naar de treinramp in **Buizingen**, waar 19 mensen omkwamen, is nog altijd aan de gang. Het is niet duidelijk wanneer het zal afgerond zijn. ▶ De sociale werkplaats 3Wplus, die onder meer de streekproductenwinkel De Woudpoort in **Jezus-Eik** uitbaat, is bekroond tot Beste Maatschappelijk Verantwoorde

Ondernemer van 2012. ▶ De Dilbeekse academie voor Muziek, Woord en Dans komt een stapje dichterbij de Award Building of the Year 2012, die uitgaat van één van de grootste architectuursites Archdaily. ▶ Hondeneigenaars zullen in **Hoeilaart**

binnenkort 25 euro in plaats van 18 euro per jaar moeten betalen voor hun viervoeter. ▶ Streekvereniging Zenne en Zoniën gaat samenwerken met de vzw De Vrede uit **Vlezenbeek**. Bei-

de hele procedure worden overgedaan. Maar nu is gebleken dat het station van Linkebeek toch helemaal op Vlaams grondgebied ligt en het Brussels Gewest dus helemaal geen vergunning moet afleveren. Daardoor is de weg nu eindelijk vrij voor de verdubbeling van de spoorlijn. Dat neemt niet weg dat de uitvoering van het GEN in de loop der jaren een enorme vertraging heeft opgelopen. Oorspronkelijk moest het GEN vorig jaar volledig gerealiseerd zijn. De NMBS heeft in zijn meerjareninvesteringsplan nu 2025 als nieuwe deadline vooropgesteld. Nog even geduld dus... ■ TD

Tom Serkeyn is journalist bij Ring-tv en violist bij de Vilvoordse muziekgroep Zakdoek. Hij is geboren in Brussel en woont in Peutie. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Joris Hintjens, Fatima Ualgasi en Dirk Volckaerts de column *mijngedacht*.

Flamingant in de Rand

Vroeger was het leven simpel voor de flamingant in de Rand. Je had enerzijds de Vlamingen, de autochtonen, de inboorlingen en aan de andere kant de Franstaligen, de veroveraars, de gebiedsrovers, surfend op de alsmar uitdijende Brusselse olievlek. Vanuit een oprecht rechtvaardigheidsgevoel stonden we op de barricaden – we, want ik reken mezelf er ook bij – en gingen het veelkoppige Francofone monster te lijf met verbaal geweld. We waren de jongens van stavast die erop toezagen dat er geen morzel grond werd prijsgegeven aan die imperialisten uit de hoofdstad. Het was een vertrouwde vijand waar tegen we streden, je kon er op rekenen, hij was er altijd. En al waren de Vlamingen steeds de belaagden, op den duur had het toch ook iets rustgevends, want zolang de Fransdolle boeman om de hoek loerde, moesten we ons niet te veel zorgen maken over andere problemen in de Rand.

Maar sinds de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2012 lijkt niets meer zoals het was. Het zijn verwarrende tijden voor de flamingant in de Rand. Er zijn geen zekerheden meer. Er komen barstjes in het vertrouwde vijandbeeld. Want hoewel bij velen het gevoel heerst dat er de jongste jaren terug veel meer Frans wordt gesproken in de Rand, leren de naakte cijfers ons dat er toch iets aan het *bougeren* is in de frontstreek tussen Halle en Vilvoorde. Afgaande op de resultaten van de jongste gemeenteraadsverkiezingen zou je kunnen stellen dat de Rand *ontfranst*. Slechts in twee van de dertien randgemeenten boekte een Franstalige lijst een lichte winst en enkel in die faciliteitengemeenten waar een niet-benoemde burgemeester de plak zwaait gaan de francofonen echt vooruit. Het was ooit anders.

Een trendbreuk? Een historisch feit? Betekent de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen nu dat al die 'bekeerde' Franstalige kiezers plots vlotjes Nederlands praten en lid zijn geworden van de lokale Davidsfondsafdeling, de harmonie Vlaams en Vrij of Wielerclub het Pedaalteje? Neen, dat heeft niemand beweerd.

Maar sommige politieke waarnemers en commentatoren menen dat er iets grondig aan het veranderen is in de geesten van de Franstalige kiezers in Vlaanderen. De splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde maakt, ondanks de vele onvolkomenheden die het akkoord volgens sommige Vlamingen bevat, een uitbreiding van het Brussels territorium nu echt wel utopisch, dus waarom dan nog stemmen voor Franstalige lijsten?

Of er inderdaad een oorzakelijk verband bestaat tussen het dalend aantal stemmen op Franstalige lijsten in de Rand en de splitsing van BHV is misschien moeilijk te bewijzen, maar het moet toch ergens aan liggen. Wellicht heeft het ook te maken met de boodschap die vzw 'de Rand' nu al gedurende vijftien jaar uitdraagt. Op de nieuwjaarsreceptie van 'de Rand', nu alweer meer dan een maand geleden, vatte voorzitter Jan De Craen de kerntaak van de vzw nog eens samen: 'Vzw 'de Rand' wil bijdragen tot de groei van een open en verdraagzame gemeenschap die het Nederlandstalige karakter van de Rand respecteert, uitstraalt en versterkt.' Dus niet defensief of krampachtig terugplooiën op zichzelf, maar stijlvol en gastvrij openstaan voor de internationale gemeenschap. Ongewijfeld heeft mede daardoor de groeiende internationalisering van de Rand bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen niet geleid tot een achteruitgang van de Nederlandstalige partijen. Natuurlijk is het te vroeg voor euforie, maar op de nieuwjaarsreceptie van de 'de Rand' werd alvast geklonken op de positieve boodschap van de voorzitter. Tot spijt van wie het benijdt, want er zijn nu eenmaal nogal wat Vlamingen die niet van goed nieuws houden. Voor hen is er nooit een reden goed genoeg om een glaasje champagne te drinken. Neen, zelfs geen drupje cava.

TEKST Tom Serkeyn ■ FOTO Filip Claessens

i **Reacties?** Mail naar randkrant@derand.be

de verenigingen zetten zich in voor het groen, landelijk en Vlaams karakter van de streek. ► De gemeenteraad van **Dilbeek** vraagt aan de Vlaamse Regering om Stefaan Platteau (Open VLD) de titel van ere-burgemeester te geven. Platteau was meer dan 20 jaar burgemeester van Dilbeek en zetelde 31 jaar in het schepencollege. ■ JH

Grafisch vormgever en scenograaf Jo Klaps

‘Mijn werk is vluchtig, zoals het leven’

‘Ik heb een luxejob’, vindt Jo Klaps uit Wolvertem. ‘De ene week maak ik een tijdschrift, dan ben ik bezig met het ontwerp van een tentoonstelling, vervolgens geef ik enkele dagen les of ik ontwerp een uitnodiging. Wat ik doe is altijd anders, het wordt nooit saai. Ik verdiep me constant in nieuwe dingen.’

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Hij groeide op in het Limburgse Meeuwen-Gruitrode, volgde Grieks-Latijnse op internaat in Rotselaar. ‘Het was altijd studeren, studeren. Geen enkel lesuur werd besteed aan iets creatief. Tegen mijn achttiende snakte ik ernaar om iets met mijn handen te doen, maar van creatieve beroepen had ik op dat moment nog nooit gehoord. Tot we een les kregen over Lodewijk XIV en ik vernam dat hij binnenhuis-architecten in dienst had.’ *Binnenhuisarchitect*, het woord klonk als muziek in de oren van de jonge Klaps, maar hij had geen flauw benul van wat het beroep kon inhouden. ‘Mijn klasgenoten kozen richtingen als rechten, godsdienstwetenschappen of farmacie, maar dat trok me absoluut niet aan. Iets creatief moest het worden.’ De schooldirecteur hoorde Jo Klaps hoofdschuddend aan en waarschuwde hem dat er niets van hem terecht zou komen. ‘Dat sterkte me alleen maar in mijn overtuiging’, grinnikt hij.

Eigen handen

Het werd interieurarchitectuur in Hasselt. ‘Na onze studie richtten we de vzw Labo op, met de bedoeling om tentoonstellingen te organiseren. 25 jaar geleden stond vormgeving nog in zijn kinderschoenen, dus namen we het heft in eigen handen.’ Die eerste tentoonstellingen vonden plaats in een oude gelatinefabriek in Hasselt. De resultaten werden gezien en gesmaakt en de vzw begon opdrachten binnen te krijgen. ‘Voor ik er erg in had, was ik scenograaf, een begrip waarvan ik nog nooit had gehoord.’

Tentoonstellingen hebben uitnodigingen nodig. Jo maakte er één op basis van wat hij had opgestoken van zijn oude kotgenoten die grafische vormgeving hadden gestudeerd. ‘Zo rolde ik die richting uit. Eind jaren 80 kocht ik voor dat doel mijn eerste Apple-computer. 300.000 frank kostte dat ding. Heel even dacht ik: *waar ben ik aan begonnen?* Maar het liep vlot en intuïtief, en

het ene project leidde naar het andere, met alweer nieuwe technieken om uit te proberen.’ Vandaag runt Jo Klaps, samen met zijn vrouw Christel Geelen, de studio Brussels Lof. Tijdschriften, tentoonstellingen, boeken, catalogi, ..., het passeert allemaal de revue.

Wat je niet wil en wel

‘Eigenlijk gebeurt een groot deel van je vorming na je studie. Door te kijken, te reizen, tentoonstellingen te bezoeken. Veel studenten denken dat een diploma een eindpunt is, maar daarmee begint het pas. Je moet eerst te weten komen wat je niet wil doen, om later te ontdekken wat je wel wil.’ Die houding wil hij ook zijn studenten aan de Universiteit Hasselt bijbrengen. Tijdens de opleiding scenografie komt het er voor hem vooral op aan om hun creativiteit te prikkelen met niet voor de hand liggende opdrachten en ze hun zelfbedachte projecten ook echt te laten uitvoeren. ‘Een van de opdrachten die ze in het derde jaar krijgen, gaat over ruimte en een thema. Dit jaar zaten daar onder meer ‘de conventie van Genève’, ‘de gebroeders Lumière’ en ‘Ötzi’, de ijsmummie tussen. Wanneer ze hun thema te horen krijgen, zetten veel van de 22-jarigen grote ogen op. ‘Ze weten soms totaal niet waarover het gaat. Dat is de bedoeling: ze moeten niet alleen leren maken, ze moeten ook leren zoeken en opzoeken. Keer op keer krijgen we mooie resultaten voorgeschoteld. Je ziet hoe ze hun thema leren kennen, hoe ze leren kijken en hoe ze dan helemaal open bloeien. Dat is prettig.’

Later, in de praktijk, zal het er soms net zo aan toe gaan. ‘Onlangs heb ik een tentoonstelling ontworpen voor de Begijnhofkerk van Sint-Truiden’, legt Jo Klaps uit. ‘Ze handelde over het leven van Christina en Lutgardis, twee heiligen uit die streek. Voor ik daaraan begon, heb ik me moeten verdiepen in het onderwerp. Dat vind ik niet erg; ik leer graag bij.’ Zulke dingen maken de job boeiend. ‘Het is altijd anders. Nooit saai.’ Maar het aller mooiste, blijft toch het creëren zelf. ‘Het maken’, benadrukt hij. ‘En het feit dat je ideeën gerealiseerd worden.’

Vluchtig

De ontwerper beseft dat zijn creaties vaak vluchtig zijn. Na afloop worden tentoonstel-

DE ‘Meine Arbeit ist flüchtig, so wie das Leben’

‘Ich habe einen Luxusjob’, findet Jo Klaps aus Wolvertem. ‘Die eine Woche mache ich eine Zeitschrift, dann beschäftige ich mich mit der Gestaltung einer Ausstellung, danach gebe ich ein paar Tage Unterricht oder entwerfe eine Einladung. Ich vertiefe mich ständig in neue Dinge.’ Nach seinem Studium der Innenarchitektur hat er sich allmählich in Richtung eines Designers und Szenographen entwickelt. ‘Eigentlich erfolgt ein grosser Teil der eigenen Ausbildung nach dem Studium. Indem man sich umschaute, herumreist, Ausstellungen besucht. Ein Diplom

ist kein Endpunkt, sondern nur ein Beginn. Man muss erst einmal herausfinden, was man nicht tun will, um später zu entdecken, was man wirklich will.’ Seine eigenen Ideen sind häufig schon fix und fertig in seinem Kopf, wenn er das erste Treffen mit seinen Kunden verlässt. ‘Der Kunde erzählt etwas über das Thema, legt seine Vision zur Ausstellung dar, und dann beginnt es bei mir zu mahlen.’ Seine Kreationen sind häufig flüchtig. Nach Ablauf werden die Ausstellungen abgerissen. Das findet er nicht schlimm. ‘Meine Arbeit ist flüchtig, so wie das Leben.’

lingen afgebroken. 'Dat vluchtige heeft iets. Het leven is ook zo: het komt uit het niets, groeit uit tot iets en verschrompelt dan weer tot niets.' Dat mechanisme fascineerde hem als kleine jongen al. 'Onze lagere school keek uit over het dorpsplein. Twee keer per jaar kwam daar de kermis langs. Vrachtwagens reden af en aan, er kwam allerlei materiaal uit, en vier uur later stond de kermis er. Ik kon uren naar die opbouw kijken. Dan knipte de onderwijzer met de vingers: *Opletten!*' Tentoonstellingen zitten precies hetzelfde in elkaar. 'Ik beperk me nooit tot een ontwerp op papier. Ik wil zelf aanwezig zijn bij de opbouw. Je komt dan die lege ruimte binnen en er is niets. De eerste vrachtwagen komt aan en je begint, tot alles af is, meestal vijf minuten voor de opening. Het publiek komt binnen en je ziet ze genieten van wat je gecreëerd hebt. Achteraf gaat alles weer weg. Dat vind ik boeiend, niet spijtig.'

Veel doen met weinig

Wat Jo Klaps probeert te voorkomen, is dat al het materiaal achteraf op het stort terecht komt. 'Ik probeer zoveel mogelijk te recyclen.' Daarvoor werkt hij geregeld samen met kringwinkels. 'Ze halen het materiaal op en hergebruiken het. De kringwinkel van Sint-Truiden is bijvoorbeeld helemaal ingericht met materiaal van een van mijn tentoonstellingen, tot de trappen toe.' Mensen gooien veel te veel weg, vindt hij. 'Een stoel met een kapotte poot gaat al snel weg, terwijl je er met wat creativiteit een nieuwe poot onder zet en een uniek stuk in je bezit hebt.'

Om diezelfde reden moeten zijn studenten ook werken met recyclagemateriaal. Hij stuurt ze daarvoor naar Creazi, een initiatief van de Hasseltse kringwinkel. 'Creazi haalt allerlei materiaal op bij bedrijven: overschotjes, spullen met een productiefout, enzovoort. Kunstenaars en andere creatievelingen kunnen voor tien euro lid worden en mogen in ruil zoveel materiaal meenemen als ze willen. Voor de studenten is zoiets fantastisch. In België zijn nu eenmaal zelden grote budgetten beschikbaar voor scenografie. Ze moeten dus leren om veel te doen met weinig middelen.'

Zijn eigen ideeën zitten vaak al bijna kant-en-klaar in zijn hoofd wanneer hij de eerste vergadering met zijn klanten verlaat. 'De klant vertelt iets over het onderwerp, legt zijn visie op de tentoonstelling uit en dan begint het bij mij te malen.' Onderweg naar huis krijgt de expositie gestalte. 'Dankzij het lesgeven heb ik snel leren denken. Je krijgt soms tot 60 studenten op een dag over de vloer. Ze vertellen wat hun ideeën zijn, waar ze vastzitten, waar ze naartoe willen. Dan kun je als docent geen uren naar hun plannen staan turen. De oplossingen moeten zich onmiddellijk aandienen: *probeer het misschien eens zo.* Zo'n eerste idee

is meestal meteen goed. Het komt zelden voor dat ik een eigen ontwerp drie keer moet indienen voor het aanvaard wordt.'

Boerengat

Na zijn studie in Hasselt woonde en werkte Jo Klaps een tijd in Ieper en kwam daarna naar Brussel. 'Ik vond Brussel een geweldige stad en zocht daar naar een woning. Het moest een pand zijn met weinig trappen omdat ik veel zware en grote materialen moet verslepen. Daarom zocht ik een soort industriële ruimte.' Dat bleek een hopeloze zaak. 'Zo vond ik een oude zeepfabriek in Schaarbeek. Het pand kostte veel, lag er verloederd bij en stond in een grauwe buurt zonder groen. Aanvankelijk wou ik absoluut niet buiten Brussel zoeken tot ik een oud café met feestzaal vond in Wolvertem. Een huis voor een doe-het-

zelve, stond erbij. Ik kende Wolvertem niet, ik heb het op een landkaart moeten opzoeken. Toen ik zag hoe dicht het bij Brussel lag, ben ik meteen gaan kijken.' Hij woont nu 17 jaar in de gemeente. 'Spijt? Nog geen moment. We hebben een kleine tuin, genoeg om in de zomer buiten te zitten. Op wandelafstand hebben we drie natuurreservaten.' Zijn beide tienerdochters delen de mening van hun vader niet. 'De oudste is 18. Ze zijn allebei klaar om het huis uit te gaan en ze vinden Wolvertem maar een boerengat. Ik snap dat wel. Ik vond dat vroeger ook van het dorp waar ik woonde. Laat ze nu maar naar de stad trekken. Op een dag zullen ze beseffen dat ze het hier zo slecht nog niet hadden.'

Infoavonden over scheiden

‘Laat het niet tot een vechtscheiding komen’

Elk jaar scheiden er in ons land 30.000 koppels. Voor elke tien huwelijken zijn er zeven scheidingen. Daarmee is België Europees koploper. Sinds 2008 organiseert CAW Delta in de Rand een reeks infoavonden over scheiden en ouderschap. TEKST Bart Claes • FOTO Filip Claessens

CAW Delta – actief in de Rand van Overijse over Halle tot Londerzeel – heeft de handen vol met mensen met relationele problemen. Het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk is er voor iedereen die op zoek is naar info, advies en ondersteuning, maar liefst 78% van de vragen gaat over moeilijkheden in een relatie. ‘In onze zetels in Asse, Halle en Ninove komen elk jaar iets meer dan 2.000 mensen aankloppen met relationele moeilijkheden en vragen rond apart wonen, scheiding, de vorming van een nieuw samengesteld gezin en zo meer’, vertelt Vicky Maes, psychotherapeute en bemiddelaar van het CAW. ‘Opvallend is dat mensen vaak pas hulp zoeken als het onderlinge conflict al ver gevorderd is of als de kinderen het moeilijk hebben met de situatie. De stap naar de hulpverlening is dus nog groot. Daarom deze reeks laagdrempelige infoavonden over scheiding en ouderschap.’

Vechtscheiding of bemiddeling?

Gemiddeld één op vijf scheidingen draait uit op een vechtscheiding. ‘Wanneer voor één partner de beslissing tot scheiding onherroepelijk is, stapt deze vaak eenzijdig naar een advocaat en gaat de bal aan het rollen’, schetst Vicky Maes. ‘De tweede partner voelt zich dan erg machteloos en genoodzaakt om te strijden tegen de ex, waarbij de kinderen soms uit het oog worden verloren.’

Een gesprek met een hulpverlener van het CAW kan verhinderen dat het zo ver komt. ‘Soms is de vraag naar een scheiding een noodkreet van een koppel dat niet meer tevreden is in hun relatie. Mits begeleiding kunnen partners vaak toch nog een bevredigende relatie uitwerken. Als twee mensen echt uit elkaar willen, volgt er een gesprek waarbij we informatie geven over de verschillende manieren om tot een regeling te komen. Zo kunnen ze opnieuw greep op hun situatie krijgen en de manier kiezen die hen het beste lijkt: een onderling ak-

Aantal scheidingen

	1995	2000	2005	2010
België	34.983	27.002	30.840	28.903
Vlaams-Brabant	2.827	3.461	2.347	2.096
Halle	84	64	79	98
Vilvoorde	115	82	87	96
Asse	74	66	69	71
Zaventem	73	54	55	37

(bron: statbel.fgov.be)

Infoavonden CAW Delta

In samenwerking met Arch'educ Vormingplus Halle-Vilvoorde.

- 12/03 Help, mijn kind heeft gescheiden ouders (Asse)
- 17/04 Leven in twee huizen, co-ouderschap (Dilbeek)
- 14/05 Leven in een nieuw samengesteld gezin (Asse)
- 01/09 Leven in twee huizen, co-ouderschap (Halle)
- 15/10 Grootouder(s) zijn na scheiding (Dilbeek)

koord via bemiddeling, een compromis via advocaten of de rechter laten beslissen. Uiteraard is het voor iedereen beter als het niet tot een vechtscheiding komt, maar ook in de meest conflictueuze situaties kan het ouder-kind contact onder begeleiding hersteld worden.’

Zoeken naar evenwicht

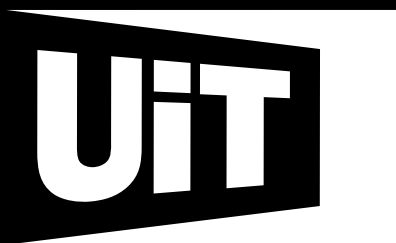
Als de thuissituatie onleefbaar wordt, zijn de kinderen de dupe. Maar ook als er een scheiding volgt, zijn de problemen niet altijd meteen achter de rug. ‘Toch blijf ik ervan overtuigd dat ouders het best geplaatst zijn om de kinderen door het hele scheidingsproces te steunen. Soms worden ze echter zelf zo overspoeld dat ze wat minder betrokken kunnen zijn bij de kinderen. Als ouders apart wonen, alleen voor de opvoeding instaan en hard moeten werken voor de centjes, moeten ze opnieuw evenwicht vinden’, vertelt de psychotherapeute. De woonprijzen in de Rand kunnen dan voor een extra druk zorgen. Ouders die in deze situatie verkeren, kunnen steun vinden bij elkaar. Daarom start het CAW Delta met gespreksavonden voor alleenstaande ouders met kinderen. Waar en wanneer is nog niet geweten. Meer informatie hierover krijg je bij het CAW.

Waar meer mensen scheiden, ontstaan er ook meer nieuw samengestelde gezinnen. ‘Een merkbare evolutie, want we krijgen meer en meer vragen daarover. Het is dan ook een thema van een van de infoavonden. Het vormen van een nieuw gezin is een zoekproces dat wel eens turbulent kan verlopen vooraleer iedereen zijn eigen plaats heeft gevonden.’

i Een gesprek over relationele problemen? Informatie over scheiding? Scheidingsbemiddeling? Voor meer informatie: www.cawdelta.be

AGENDA
MAART
2013

in de Rand

Dialogoog tussen cellist en twee dansers

DA
NS

Cynthia Loemij en Mark Lorimer behoren tot de vaste cast van Rosas. Met hun productiebureau *Ovaal* treden ze ook als autonoom duo naar buiten. Zonder de dansgrammatica van Anne Teresa De Keersmaecker te verloochenen, lijkt hun choreografie minder abstract en lichtvoetiger. De gebaren en houdingen visualiseren een pittig kat-en-muisspel, waar Tom en Jerry nog een puntje aan kunnen zuigen. Ze delen het podium met cellist **Thomas Luks**, maar inspireren zich niet op de door hem gekozen muziek. Hun bewegingsfrases zijn daarentegen gebaseerd op de popsongs uit hun jeugd, met als uitschieter *Shout* van de Britse new wave groep Tears for Fears. We krijgen echter enkel fragmenten uit vrolijke capriccio's van de Brusselse barokcomponist Joseph Marie Clément (1710-1805) en korte serenades voor cello van Hans Werner Henze (*1926) te horen. Wanneer al de ingrediënten heftig door elkaar worden geschud, ontstaat een vermakelijke podiummix, waarin ieder zijn persoonlijke vrijheid liever bevestigt dan prijsgeeft. ■ LD

DO · 21 MAA · 20.30

To Intimate

Cynthia Loemij, Mark Lorimer & Thomas Luks
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

De affaire justitie

VOR
MING

Furieus trekt advocaat **Walter Van Steenbrugge** van leer tegen het Belgische rechtssysteem. De voorbije jaren kwam hij vooral in het nieuws naar aanleiding van de pedofilieschandalen in de kerk. Hij voerde het woord in meer dan 24 assisenzaken. Zo verdedigde hij onder meer de vetmester in de zaak Van Noppen. Hij is ervan overtuigd dat talloze justitionele onderzoeken niet goed worden gevoerd. De doorsnee burger slikt alles wat hem door de media wordt voorgeschoteld en rechters zouden bevooroordeeld zijn. In *De affaire justitie* pleit hij voor een

spreekverbod voor alle partijen die bij een gerechtelijk onderzoek betrokken zijn. Journalisten zouden ook geen namen of foto's van de verdachten mogen publiceren omdat de publieke opinie en de rechtspraak hierdoor in meerdere of mindere mate worden beïnvloed. In deze namiddaglezing wijst hij de pijnpunten in het systeem aan en stelt hij mogelijke remedies voor. ■ LD

DI · 5 MAA · 14.00

De affaire justitie

Walter Van Steenbrugge
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

A hard day's night

**MU
ZIEK**

Toen vier jongens uit Liverpool een halve eeuw geleden de hitparade bestormden, waren de reacties zo overrompend dat een heel tijdperk naar hen werd genoemd. De sixties werden de beatlesjaren en alle groepen en bandjes die als paddenstoelen uit de grond schoten, probeerden de Fab Four te evenaren. Ook bij ons ging het er wild aan toe. De Beatlesmania houdt nog steeds stand. Hun tijdloze songs worden door **Ramon Box** (ex-Novastar), **Armand Bourgoignie** (Milk the Bishop), **Sjoerd Bruil** (Black Cassette) en **Marc Bonne** in een tributeconcert zo zuiver mogelijk geïmiteerd. 'We are not The Beatles, we are from Belgium!', waarschuwen de vier. Zij schaften zich in Carnaby Street nochtans identieke zwarte pakken aan. Ook hun pruiken herinneren aan de netjes gekamde kapsels van hun idolen. Trek je dansschoenen aan en schraap je keel. ■ **LD**

ZA · 16 MAA · 20.30

They are alive and from Belgium!

Not The Beatles

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

Verontwaardiging leidt soms tot protest

**VOR
MING**

In hoeverre weerspiegelt een betoging het maatschappelijk ongenoegen? Betekent een lage opkomst dat slechts een kleine minderheid van de bevolking of beroepsgroep de doelstellingen van de betogers steunt?

De Antwerpse politicoloog Jeroen Van Laer (UA) stelt vast dat niet iedereen die verontwaardigd is daar in het openbaar ook daadwerkelijk voor uitkomt. 'Er zijn vele soorten drempels zowel psychologisch als praktisch', zegt hij. 'Je kan je bijvoorbeeld ergeren aan luidruchtig protest. Of je hebt geen vrienden die mee willen opstappen. Of je bent bevreesd voor imagoschade. Misschien wil je er door collega's of kennissen niet op aangesproken worden. Vaak verwachten de organisatoren in eerste instantie een massa volk en dagen er uiteindelijk maar een handvol deelnemers op. Je kan het vergelijken met een afvalkoers. Aanvankelijk is de belangstelling groot, maar naargelang de bewuste dag nadert, slinkt het aantal actievoerders. We noemen dit een mobilisatie deficit.'

Een vakbondsbetoging brengt andere mensen op de been dan een Witte of Groene Mars. Het geluid van tractoren, het lozen van melk, fruit en groenten en het kabaal met voetzoekers heeft een afschrikwekkende uitwerking op potentiële deelnemers. De witte ballonnen, het wandelritme en de stilte of de samenzang bij betogingen van algemeen belang verleiden daarentegen een groot deel van de bevolking uit alle sociale klassen. 'Wat je op straat ziet, is maar het tipje van de sluier', zegt Van Laer. 'De manifestanten vertegenwoordigen ook de zwijgende meerderheid.

Protestbewegingen zijn de motor van maatschappelijke veranderingen. Soms ten goede, soms ten kwade. En of het nu tegen de klimaatopwarming van de aarde, de voedselafvalbergen of voor de onafhankelijkheid van Vlaanderen is: betogen voor de goede zaak is zeker zinvol.'

De impact van een protestmanifestatie is echter moeilijk te meten. 'In de jaren tachtig leek de anti-rakettenbetoging succesvol, hoewel dit wapentuig uiteindelijk toch niet werd weggehaald. Voor veel deelnemers was het de eerste keer dat ze hun verontwaardiging op straat lieten blijken. Zij waren later makkelijker te mobiliseren voor gelijkaardige of totaal andere initiatieven. Ook de Witte Mars in 1996 zorgde voor een keerpunt. De eerste betoging waarin iemand meeloopt, is cruciaal voor zijn actiebereidheid op lange termijn. Hij zal er zijn politiek en sociaal bewustzijn mee aanscherpen. Bovendien zal hij ook vrienden en familie warm maken voor nieuwe protestacties waarmee het beleid rekening moet houden.' ■ **LUDO DOSOGNE**

MA · 11 MAA · 20.30

Verontwaardigd ben je, protesteren kies je

Jeroen Van Laer

Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

anti-bontprotest

© After empire, Herman Asselberghs

Beelden verschijnen beelden verdwijnen

EX
PO

De groepstentoonstelling *Dropouts/Blijven kijken* in het Leuvense Museum M is toegespitst op de materie van de media. Daar horen, in de visie van curator Pieter Van den Bogaert, naast de pixels en letters ook de mensen bij, die deze beelden maken, bekijken en verspreiden.

Soms faalt het systeem en neemt de *ruis* het over van het signaal en verschijnen er *dropouts*. Door storingen verdwijnen deeltjes uit het beeld. Een voorbeeld hiervan zien we in *Videovoid* (1993) van **David Larcher**, waar het elektronisch systeem faalt. In het digitale tijdperk zijn de storingen vaak te wijten aan problemen die het binair systeem heeft bij de keuze tussen ja en nee of tussen 0 en 1.

Met eenvoudige middelen bereiken sommige kunstenaars verbijsterende resultaten. Voor *Pixelspleen* (2007) hebben **Anouk De Clerq** en **Jerry Galle** slechts twee pixels nodig om hun verhaal over het eindeloze aantrekken en afstoten te vertellen. **Herman Asselberghs** laat in *After Empire* (2010) miljoenen manifestanten tegen de oorlog in Irak verdwijnen. Hij plukte filmpjes van het internet, beelden van zijn gsm en herfilmde videofragmenten. 'Asselberghs werkt hier een wijsgerig concept uit', nuanceert de curator. 'Hij verbeeldt de multitude. Ook het succes van de Arabische Lente en de Occupy-beweging is deels te danken aan de sociale media.'

In *Three Monochromes RGB* (2011) reconstrueert **Stefaan Quix** de pixel die dreigt te verdwijnen in de *retina display* van de nieuwe iPad van Apple. De pixels op dit scherm zijn zo klein dat ze niet langer met het blote oog kunnen worden waargenomen. **Gorik Lindemans** herschrijft een schilderij met behulp van photoshop. **Elias Heuninck** herwerkte beelden van een nitraatfilm voor internet.

De tentoonstelling focust ook op de verbondenheid van de media met hun gebruikers. Ze kunnen niet meer zonder elkaar, maar hun mogelijkheden zijn begrensd. 'De expositie heeft ook een historische dimensie', getuigt Pieter Van den Bogaert. 'Ze blikte via video's vanuit het elektronische tijdperk vooruit op het digitale tijdperk en ze kijkt vanuit de digitale periode terug op het elektronische tijdperk. Niet enkel wij turen naar deze werken, zij kijken ook naar ons. Wanneer ze peilen naar onze hoofdbezigheid en ons letterlijk vragen *wat doen jullie de hele tijd?*, dan luidt het antwoord: *kijken, blijven kijken*. ■ LUDO DOSOGNE

TOT 12 MEI

Dropouts / Blijven kijken Leuven, Museum M, www.mleuven.be

Circus dicht generatiekloof

Wie dacht dat het circus is uitgestorven, vergist zich. Acrobatenfamilie Rouda houdt stand. De goedlachse directeur Oscar rolt met zijn spierballen. Zijn dochter Valia waagt haar leven op de trapeze. Zoon Django fietst op één wiel en demonstreert enkele gevaarlijke goocheltrucs. De show neemt een onverwachte wending als een gesluierd skelet met vuurrode lippen langskomt. De heerlijk zwoele muziek maakt het lekker spannend. Kleurrijke ballen en knotsen worden in steeds grotere aantallen opgegooid en opgevangen. De rekwisieten verdwijnen in korven achter de gordijnsluizen, waar iedereen ook snel van outfit kan wisselen. Hoewel ze in dit spultheater maar met zijn vieren zijn, is het toch een drukte van jewelste omdat de in circusartiesten verklede acteurs van de **Amsterdamse Toneelmakerij** ook een hele resem poppen hanteren. Auteur **Ad de Bont** belicht in dit stuk een familiale identiteitscrisis. Hoe sterk zijn ouders en kinderen nog met elkaar verbonden? Het gezelschap, dat in Nederland verschillende gemeenschapsprojecten op stapel heeft staan, werkt samen met World Granny, een organisatie die zich inzet voor ouderen en hun omgeving. ■ LD

ZA · 16 MAA · 19.00

Een echte familie (+8j)

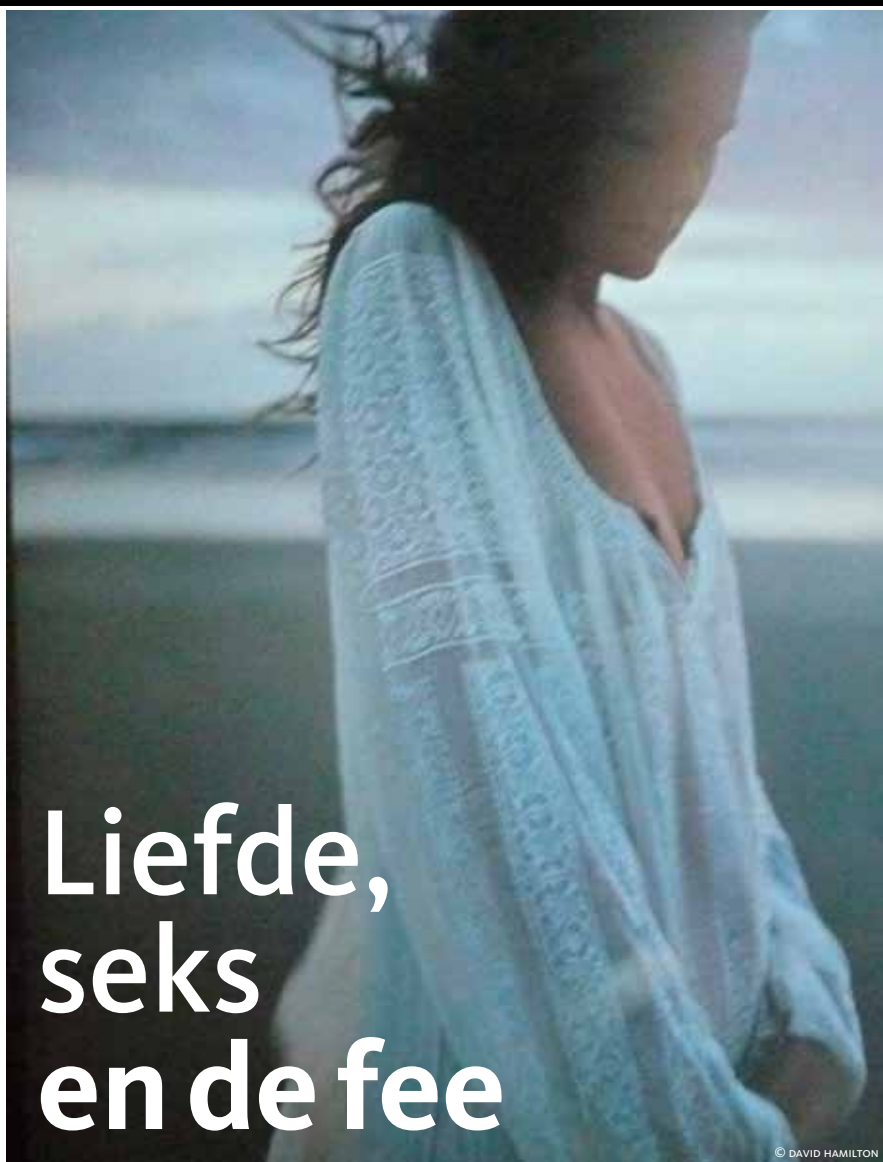
De Toneelmakerij

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Sint-Anna

BRUSSEGEM De pittoreske, recent gerestaureerde Sint-Annakapel van Vijlst-Brussegem heeft een rijke geschiedenis. De legende vertelt dat lang geleden een eigenaardig, houten beeldje werd gevonden in een houtmijt van hoeve 't Hof te Veylst. Het stelde de heilige moeder Anna voor met op haar arm de heilige Maria als kind die op haar beurt het kindje Jezus droeg. Vrome handen plaatsten het beeld in een houten kapelletje aan een boom waar gelovigen heen kwamen om te bidden en verlichting te vragen voor hun lijden. Met de tijd kwam er een grotere, in hout getimmerde kapel. Uit dankbaarheid aan de heilige Anna, die tijdens de pestepidemie veel levens gespaard had, zo wordt gezegd, werd in 1639 een stenen kapel gebouwd. Sinds 2008 is de kapel prachtig gerestaureerd. Zowel de buitenkant, gevel en torentje, als het interieur. Hierbij kwamen onderliggende lagen en tijdsinvloeden aan het licht. Met welonderzochte schilder-, marmer-, en decoratietechnieken werd het 18e eeuwse rococoaltaar met textielvelum met het Lam Gods uit de 19e eeuw in zijn kleurenpracht hersteld. Ook de stralenbundel, het Oog van God, prijkt opnieuw boven het altaar met herschilderde wolkjes en gevleugeld engelenhoofdje. Het beeld van Sint-Anna-Ten-Drieën uit de 18e eeuw kreeg een opknappbeurt en een plaats op een eenvoudige sokkel. Sinds 1631 wordt hier nog altijd traditiegetrouw elke dinsdagavond de kappelmis opgedragen. Ook voor jonge geliefden blijft de kapel de plaats bij uitstek om elkaar het ja-woord te geven. ■ TDW

Liefde, seks en de fee

THEATER

De Gentse Pascale Platel is vertrokken voor een nieuwe tournee met een nieuwe theatermonoloog. In het verleden maakte Platel hoofdzakelijk toneel voor kinderen, af en toe voor volwassenen. *Gezien de omstandigheden* valt duidelijk in de laatste categorie.

De ondertitel luidt: *een seksueel sprookje met een realistisch einde*. Platel wil vooraf zelfs – min of meer – zeggen waarover het stuk gaat. 'Volgens mij gaat *Gezien de omstandigheden* over mijn verleden als fee op een Zweeds lichtschip, botten, de dood, en de allesomvattende liefde die ik aan boord leg wanneer ik een massage geef, maar het kan ook over iets anders zijn.'

Enfin, denk daar haar typische schalkse Gentse tongval bij en het klinkt als vintage Pascale Platel. *Gezien de omstandigheden* is opnieuw een soort van conférence die een inkijk geeft in de rijk geschakeerde ziel van de schrijfster en actrice. Tegelijk is die zo associatief en absurd opgebouwd dat ze inderdaad een sprookje kan zijn en toch een realistisch einde hebben.

Haar personage vertelt alles vanuit het rusthuis voor palliatieve zorg Stille Ruhe, waar de patiënten op een toegewijde massage kunnen rekenen die hen eerst de kleine en dan de grote dood laat sterven. De seksuele kant van

de zaak is echter ook problematisch, want het sprookje dat Platel vertelt gaat over een feetje dat wordt omgetoverd tot een vrouw. Feeën zijn voor Platel meisjes die seksualiteit uitstralen, hoewel ze eigenlijk niet of nauwelijks met seks bezig zijn. Dat heeft een vervelend nadeel, getuigt Platel, want toen ze zelf nog in haar feeperiode was, en regelmatig in café Almost Feemos zat, kon ze daar rekenen op de avances van Jackie The Ripper. 'Hij wilde altijd joints roken met mij. En daarna vrijen. Maar ik had geen vagina. Dat vond ik zelf ook zeer spijtig.' Het irreële kantje van het feeënbestaan maakt dus een aantal zaken onmogelijk. Aan de andere kant: niet alle alternatieven zijn te verkiezen, want als je juist heel hard met seksualiteit bezig bent maar helemaal geen sexappeal hebt, ben je ook niet te benijden. ■ MICHAËL BELLON

WO · 6 MAA · 20.30
Gezien de omstandigheden

Pascale Platel

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Melancholische mijmeringen

THEATER

Ook voor een huisvader kan het leven wonderlijk zijn. In zijn krantencolumns berichtte **Bernard Dewulf** over vrouw en kinderen. Zijn kronieken verschenen op de voorpagina van De Morgen zodat ze getoetst konden worden aan het wereldnieuws. Het waren poëtische stijloefeningen met verrassende ontboezemingen. Hij observeerde de lichaamstaal van zijn huisgenoten of snoof de sfeer van de lente op. Zo werden zijn journalistieke besognes, waarmee hij overdag werd geconfronteerd, draaglijk. Het geluk is te vinden in een klein hoekje, was bijna steeds de onderliggende boodschap. Toen in 2010 een aantal cursiefjes werden gebundeld werd Dewulf bekroond met de Libris Literatuurprijs. De teksten verdwenen niet in de boekenkast, maar worden nu

door de auteur in een theatrale setting en onder het toezien van NTGent coach Julie Van den Berghe voorgelezen. Gezapgig mijmert hij aan zijn schrijftafel over het verleden. Zijn dochter heeft haar rode laarsjes achteloos uitgegoot. De stoelen zijn her en der verspreid over het speelvlak. Op enkele televisieschermen verschijnen beelden van Dewulfs favorieten. De oude dames in het verzorgingstehuis, de Leuvense tekenaar Marcel Raes en conceptuele pionier Marcel Broodthaers worden op die manier opgenomen in het familiegebeuren. ■ LD

DO · 21 MAA · 20.30

Kleine dagen

NTGent

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

Rusteloze Beethoven

KLAS SIEK

Zijn meest gevoelige strijkkwartetten componeerde Ludwig von Beethoven in volledige afzondering toen hij doof was. Hoe dat mogelijk was, legt dirigent **Jan Caeyers** uit tijdens de concerten die hij dit seizoen verzorgt met het **Ensor Strijkkwartet**. Terwijl violisten **Eric Robberecht** en **Frans Reusens**, altviolist **Frans Vos** en cellist **Steven Caeyers** hun kostbare instrumenten voorzichtig stemmen, analyseert hij de persoonlijkheid en het temperamentvolle karakter van de componist. Hij diept de thema's uit die hij eerder in een monografie heeft behandeld. De artistieke gedrevenheid, de wisselende stemmingen, de onblusbare hunkering naar de onsterfelijke geliefde; al deze aspecten zijn met elkaar vervlochten en worden weerspiegeld in de muziek. Het Ensor Strijkkwartet bestaat ondertussen 23 jaar. Enkele indringende strijkkwartetten van Beethoven verschenen eerder op cd. Vier jaar geleden toerde het ensemble met *De Zeven Laatste Woorden aan het kruis* van Joseph Haydn, waarin auteur Dimitri Verhulst afstand nam van de oorspronkelijke religieuze context en de zinnen benaderde vanuit de dagelijkse realiteit. ■ LD

ZA · 9 MAA · 20.15

Beethoven, een componistenportret

Ensor Strijkkwartet met Jan Caeyers

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Allemaal lichtjes

VORMING

In de Brusselse volkscafés is **Julien Vrebos**, waar hij omwille van zijn weelderige haargroei tussen neus en lip ook Snormans wordt genoemd, een graag geziene gast. Hij consumeert en trakteert er gul de streekbieren en knoopt gesprekken aan met jong en oud. Eerst in het Maroliens of het Schaarbeeks, later in de taal die zijn gesprekspartner het best begrijpt. Hoewel hij ooit voor landmeter studeerde, werd hij cineast met een voorliefde voor het sociale. De diversiteit van Brussel is zijn belangrijkste inspiratiebron. Dat er zoveel nationaliteiten leven, ervaart hij als een godsgeschenk. 'Brussel is een drinkbak waaruit alle dieren komen drinken', grapte hij in een interview. Hij pendelt dag in dag uit tussen de druk bewoonde wijken en de groene oases van de grootstad. Heimwee naar het verleden heeft hij niet; hij smult met volle teugen van het heden. ■ LD

WO · 13 MAA · 20.15

Brussel à la Julien Vrebos

Julien Vrebos

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

agenda

PODIUM

THEATER

WO · 6 MAA · 20.30

Poëten en bandieten

De Warme Winkel
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

WO · 6 MAA · 20.30

Gezien de omstandigheden

Pascale Platel
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 7 MAA · 20.30

Dollarcyclus 1 – Timon van Athene

De Roovers
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Zwart

De Koe

VR · 8 MAA · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 28 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

'n Kat es gin poos

Brussels Volkstejoëter

8, 9 EN 10 MAA · 20.00 EN 15.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

15, 16 EN 17 MAA · 20.00 EN 15.00

Meise, GC De Muze van Meise,

02 268 61 74

Achter de wolven

't Arsenaal met Chris Lomme
en Jo De Meyere

VR · 8 MAA · 20.30

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

DO · 14 MAA · 20.00

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DO · 14 MAA · 20.30

CCC – de vette jaren zijn voorbij

SKaGeN
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 15 MAA · 20.30

Twee meisjes en een schurk

Ensemble Leporello
Tervuren, GC Papeblok, 02 766 53 47

DI · 19 MAA · 20.30

Duister hart

Josse De Pauw
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DO · 21 MAA · 20.30

Kleine dagen

NTGent
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 22 MAA · 20.30

Zus van

NTGent
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

SportStories

Stef Wijnants

VR · 22 MAA · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR · 29 MAA · 20.30

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

22 EN 23 MAA · 20.00

Martha en Mathilda

De Pieterman
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

KIDS

ZA · 2 MAA · 19.00

Mijnheertje Kokhals doet mee (+7j)

Villanella
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZO · 3 MAA · 10.30

Knoester en berkelientje (+5j)

familiefilm
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA · 9 MAA · 15.00

't zit zo!

Barre Weldaad
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZA · 9 MAA · 19.00

Bakkebaarden (8-13j)

B&D
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 9 MAA · 20.30

Enemaal, andermaal, verkocht!

Theater Taptoe
Tervuren, GC Papeblok, 02 766 53 47

En lang en gelukkig (+6j)

Cie Frieda

ZO · 10 MAA · 15.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO · 17 MAA · 15.00

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZO · 10 MAA · 15.00

Charleston (2-6j)

Circus Krak!
Linkebeek, GC de Moelie,
02 380 77 51

ZA · 16 MAA · 19.00

Een echte familie (+8j)

de Toneelmakerij
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 20 MAA · 15.00

Bambi

familiefilm
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

VR · 22 MAA · 19.00

De verschrikkelijke ikke (+6j)

familiefilm
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaal-
hoeve, 02 381 14 51

ZO · 24 MAA · 9.30

Pudding T (+5j)

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR · 29 MAA · 19.30

Itak (+10j)

Het Banket
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

HUMOR

VR · 1 MAA · 20.30

Maestrooloog

Guga
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Hier is wat ik denk

Wouter Deprez

1 EN 2 MAA · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

19 EN 20 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

26 EN 27 MAA · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 2 MAA · 20.00

Line up

met o.a. Jovanka, Xander De Ryke
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZO · 3 MAA · 20.30

Spijtig spijtig spijtig

Wim Helsen
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 7 MAA · 20.15

Koñec

De Nieuwe Snaar
Aalsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Knoester en berkelientje (3/03)

Radio Modern (15/03)

DO · 7 MAA · 20.30

Hoogspanning

Adriaan Van den Hoof
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DO · 14 MAA · 20.30

The Perfect Concert part II

Stenzel en Kivits
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

DO · 14 MAA · 20.30

Vaderland

Bert Kruismans
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 15 MAA · 20.00

De moedermonoloog

An Nelissen
Wezembeek-Oppeem,
GC de Kam,
02 731 43 31

ZO · 24 MAA · 15.00

Madam Claxon

Echt Antwaarps Teater
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Faq of Music

Ass-Dur
D1 · 26 MAA · 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 30 MAA · 20.30

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

LITERATUUR

20 TOT 24 MAA

Imagine!

Passa Porta Festival
Brussel, verschillende lokaties,
www.passaporta.be

SENIOREN

DI · 5 MAA · 14.30

Bakje troost

Kristien Hemmerechts
& Sylvie De Pauw
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DANS

DO · 21 MAA · 20.30

To Intimate

Cynthia Loemij, Mark Lorimer &
Thomas Luks
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 27 MAA · 20.30

Personae

José Navas/ Compagnie Flak
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MU ZIEK

VR · 1 MAA · 20.30

Binnen zonder kloppen

De Beenhouwerij
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

Diep in mij – ode aan Yasmine

met o.a. Barbara Dex, Clara Cleymans
VR · 1 MAA · 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
VR · 8 MAA · 20.30
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 1 MAA · 20.00

Alfonsina

Orquestra Tanguedia
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 1 MAA · 20.30

Klarinetchoir

Academie Asse
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZO · 3 MAA · 11.00

Noir's

Didier Laloy
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DI · 5 MAA · 14.00

In 't klein

Chris De Bruyne
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR · 8 MAA · 20.15

Sioen

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR · 8 MAA · 20.30

April Vech

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 8 MAA · 20.30

Saint-Marteau se fait Gainsbourg

Saint-Marteau
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WIN

een duoticket door een
mail te sturen naar randkrant@randkrant.be. We ge-
ven 5 duotickets weg!

VR · 8 MAA · 20.30

Nerveuze vrouwen

Te Gek?!
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 9 MAA · 20.30

Moi non plus

Ianka Fleerackers, Ann Ceurvels &
Tania Poppe
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 9 MAA · 20.30

Pushing the limits

Belgian Brass
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA · 9 MAA · 20.00

Zjef Vanuytsel & Micheline Van Hautem

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

Histrylogie

Zaki & band
ZA · 9 MAA · 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
VR · 22 MAA · 20.30
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79
VR · 29 MAA · 20.30
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 14 MAA · 20.00

Le Grand Bateau

Yves Meerschaert en groep
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR · 15 MAA · 20.30

Radio Modern

Humbeek, El Dorado, 02 263 03 43

VR · 15 MAA · 20.30

Brahim solo

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA · 16 MAA · 20.30

They are alive and from Belgium!

Not The Beatles
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO · 17 MAA · 11.00

Pure sax

Cedel
Ossel, Sint-Jan-De Doperkerk,
02 460 73 24

ZO · 17 MAA · 15.30

Norwegian tapas

Ternat, Sint-Jozefskerk, 02 466 20 30

Acoustic Afrika (20/03)

Beasts of the Southern Wild (3 en 5/03)

WO · 20 MAA · 20.30

Acoustic Afrika

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 21 MAA · 20.30

Walrus

graanzolderconcert
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZA · 23 MAA · 20.30

Memoires van een balmuzikant

Raymond van het Groenewoud
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 28 MAA · 20.00

Welk oog en hoeveel tranen?

Jelle Cleymans
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO · 28 MAA · 20.30

Ivan Smeulders & Emile Verstraeten

tapijtconcert
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 28 MAA · 20.30

Kalaban Coura

uit Mali
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 29 MAA · 20.30

Simply live 2

met o.a Stan Van Samang, Bert Gielen
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

KLASSIEK

ZO · 3 MAA · 11.00

Zo vader zo dochter (of toch niet?)

Nico & Barbara Baltussen
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZO · 3 MAA · 11.00

Klarinettenkwartet Arghul

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 9 MAA · 20.15

Beethoven, een componistenportret

Ensor Strijkkwartet met Jan Caeyers
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO · 10 MAA · 11.00

Als Louise

Annelies Gramberen & Elise Simoens
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 23 MAA · 20.30

Philippe Raskin & friends

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO · 24 MAA · 17.00

Bachs Mattheuspassie

Grimbergen, abdijkerk, 02 263 03 43

VR · 29 MAA · 20.15

In 't witte paard

Vlaams Muziek Theater
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

JAZZ

VR · 8 MAA · 20.30

Jazz met pit

Mitchel Forman & Chuck Loeb
Tervuren, pachthof Stroykens,
02 721 28 06

Beasts of the Southern Wild

ZO · 3 MAA · 20.00
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DI · 5 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Offline

MA · 4 MAA · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI · 5 MAA · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 27 MAA · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 6 MAA · 20.30

Looper

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 6 MAA · 20.30

Jagten

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO · 10 MAA · 20.00

Tabu

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO · 11 MAA · 20.30

Kid

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 12 MAA · 20.30

Beyond the Hills

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 12 MAA · 20.30

The Cook, the Thief, his Wife and her lover

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 15 MAA · 14.00 EN 20.00

Wuthering Heights

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO · 17 MAA · 20.00

The Impossible

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Django unchained

MA · 18 MAA · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA · 25 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 26 MAA · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 20 MAA · 14.00 EN 20.00

We need to talk about Kevin

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

WO · 20 MAA · 20.30

Twilight Breaking Dawn part II

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 21 MAA · 15.00 EN 20.00

Amour

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZO · 24 MAA · 20.00

Life of Pi (3D)

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 25 MAA · 20.30

Anna Karenina

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

2 TOT 24 MAA

25 jaar creatief andersvaliden atelier

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

TOT 3 MAA

NachtKijker

Patrick Bardyn
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

8 TOT 17 MAA

Elke foto een postkaart

Chris De Knop
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

8 TOT 17 MAA

Jan Cinema

met Sint-Pieters-Leeuw en de Marollen
Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,
02 371 22 62

Tabu (10/03)

Beyond the Hills (12/03)

Madagascar (13/03)

TOT 10 MAA
Ohne Rosen geht es nicht

Werner Mannaers
Beersel, Herman Teirlinckhuis,
02 359 16 43

TOT 29 MAA
Allemaal Vlaams-Brabanders

foto tentoonstelling
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

TOT 31 MAA
Spannende spinnen!

Tervuren, Koninklijk museum voor
Midden-Afrika, 02 769 52 11

TOT 31 APR
Don Quichotte in kleur

Jef Couck
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

TOT 12 MEI
Dropouts / Blijven kijken

Leuven, Museum M, www.mleuven.be

DI · 5 MAA · 14.00
De affaire justitie

Walter Van Steenbrugge
Dilbeek, kasteel La Motte,
02 466 20 30

**Vermoeidheid,
burn-out, stress**

Hilde Van Couwenberghe
WO · 6 MAA · 20.00
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30
DO · 7 MAA · 20.00
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DO · 7 MAA · 20.30
Willy Vandersteen 100

Geert De Weyer
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

MA · 11 MAA · 20.30
**Verontwaardigd ben je,
protesteren kies je**

Jeroen Van Laer
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

DI · 13 MAA · 20.00
**Nationale parken van
Canada & USA**

Guido en Mia Vervoort
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 13 MAA · 20.00
Madagascar

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

WO · 13 MAA · 20.15
Brussel à la Julien

Julien Vrebos
Aalsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DI · 15 MAA · 20.00
Turkije

Jan en Rita Thienpont
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DO · 21 MAA · 19.00
Zuid-Afrikaanse keuken

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 22 MAA · 14.00
Het leven in 1940-1950

Dilbeek, parochiezaal 't Verloren Hofke

VR · 22 MAA · 20.00
Afrikaanse dans

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 23 MAA · 14.00
Afrikaans speelgoed maken

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZO · 24 MAA · 14.00
Verbeelding onder druk

Dubbelluik op passa Porta Festival
Brussel, Beurskafee,
www.deburen.eu

DI · 26 MAA · 14.00
**Als een cel in het lichaam
ontspoort**

Filip Lardon
Dilbeek, kasteel La Motte,
02 466 20 30

WO · 27 MAA · 19.30
Luiheid, het laatste taboe

Brussel, Argos,
www.deburen.eu

ZO · 3 MAA · 14.00
**Zevenbronnen-visgraat-
wandeling**

Sint-Genesius-Rode, Zevenbronnen,
0474 01 47 14

DO · 7 MAA · 14.00
Resten uit WO I en II

Hoelaart, parking Station,
www.ngz.be

ZA · 2 MAA · 19.00
Museum night fever

Brussel, musea,
www.museumnachtfever.be

Als ik jou

Fast Forward
DI · 5 MAA · 20.00
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06
DI · 12 MAA · 20.00
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31
DI · 19 MAA · 20.30
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA · 9 MAA · 13.00
Wijde wereldevent

miXXit
Grimbergen, Guldendal, 02 263 03 43

ZO · 10 MAA · 13.00
Pepernoot (3-12j)

Muziek- en dansfestival
Grimbergen, op locatie, 02 263 03 43

ZA · 23 MAA · 18.00
Zuiders wereldwinkletentje

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 23 MAA · 18.00
**Femmuzen (women only)
met Veerle Malshaert**

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

ZA · 30 MAA · 9.30
Pasen in de Lijsterbes (2-10j)
paaseierenjacht, workshops & voorstelling
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

Uit in de Rand

Op www.uitinderand.be verneem je wat er in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand allemaal te beleven valt op sociaal-cultureel gebied. Je kunt er perfect een avondje uit mee plannen. Naast theater, muziek, dans, enzovoort, vind je er ook de activiteiten van tal van verenigingen. Organisaties die hun activiteiten bekend willen maken, kunnen die trouwens zelf in de Uitdatabank invoeren via www.uitdatabank.be

Wijde wereldevent (9/03)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de Uitdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UIt in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de Uitdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
Uitdatabank.be

Peter Terrin op Passa Porta Festival

De dunne lijn tussen feit en fictie

Onder de klinkende titel *Imagine!* houdt de vierde editie van het internationale Passa Porta Festival 'een pleidooi voor de verbeelding in het hart van Europa, waar dromen steeds meer onder druk komen te staan'. De kracht van de verbeelding als heilmiddel in tijden van economische crisis.

TEKST Joke Bellen ■ FOTO Filip Claessens

Op 24 maart strijken er zo'n honderd auteurs in de Brusselse binnenstad neer. Elke rechtgeaarde literatuurliefebber kan zich te goed doen aan lezingen, debatten, workshops, wandelingen en uitstapjes naar andere kunsten op bekende en minder bekende plekken. Een van de auteurs die je kan ontmoeten, is Peter Terrin die het samen met collega Tommy Wieringa zal hebben over

de dunne lijn tussen feit en fictie. Dat die lijn soms heel dun is, bewees Terrin met zijn jongste roman *Post Mortem*, die hem in oktober 2012 de AKO Literatuurprijs opleverde en waarmee hij op de longlist van de Libris Literatuur Prijs 2013 staat. Het hoofdpersonage, een veertigjarige auteur, vertoont veel gelijkenissen met Terrin. Ook zijn leven valt plotseling stil wanneer zijn dochtertje wordt getroffen door een herseninfarct. Toch is deze literaire roman, ondanks de veelheid aan autobiografische elementen, een pleidooi voor de verbeelding geworden.

Ode aan de verbeelding

'Post Mortem gaat over de onbekende auteur Emiel Steegman. Op een dag staat hij onder de douche en krijgt hij een briljant idee voor een nieuwe roman over een beroemde schrijver die een biofobie ontwikkelt, een angst voor zijn eigen biografie. Hij heeft een dochtertje van bijna vier en beseft dat, als hij morgen zou sterven, zij geen enkele eigen herinnering aan hem zou hebben. Hij weet dat het

beeld van hem bij nabestaanden en critici nooit kan samenvallen met het beeld dat hij van zichzelf heeft. Geleidelijk aan wordt Steegman zelf door deze gedachte besmet. In het eerste deel van het boek toon ik hoe het leven met een idee voor een roman je blik op de wereld verandert. Steegman tast zijn omgeving af en bekijkt zijn eigen leven vanuit een ander daglicht. Daarmee wil ik aan mijn dochter laten zien hoe belangrijk de verbeelding is. In deel drie zie je hoe Steegman via de verbeelding iets probeert te bedingen, te bezweren als in een soort gebed, maar daarover kan ik helaas niet meer vertellen zonder te veel prijs te geven', zegt Peter Terrin.

Ingehaald door de realiteit

'Ik liep al met plannen rond voor een absurde thriller over een biofobe, teruggetrokken schrijver waarin de gebeurtenissen helemaal zouden ontaarden, toen ik werd ingehaald door de feiten, door de plotse ziekte van Renée. Later heb ik besloten om haar verhaal in het boek te verwerken omdat het er perfect in paste. Vroeger had ik – net als Steegman trouwens – nooit gedacht dat ik mijn eigen leven in die mate in een boek zou verwerken. In ieder geval ben ik blij dat ik *Post Mortem* geschreven heb. Het is een boek voor mijn dochter geworden. Ik toon haar mijn liefde voor de literatuur en mijn liefde voor haar. Met dit boek heb ook ik de biograaf de wind uit de zeilen genomen. Ik ben blij dat Renée de gebeurtenissen van mijzelf zal kunnen vernemen.' Dat sommige lezers zijn boek kochten, niet om zijn literaire kwaliteiten, maar omwille van de emotionele gebeurtenissen met zijn dochter stoort Terrin hoegenaamd niet. 'Integendeel, *Post Mortem* werkt als een paard van Troje. Mensen die enkel over Renée gehoord hebben en daarom het boek kopen, worden stiekem de literatuur binnengesmokkeld.'

Jonge schrijvers zweren wel eens bij dogma's, bijvoorbeeld dat enkel pure fictie goede literatuur oplevert. 'Ik vind dat je gewoon moet kiezen voor datgene wat goed is voor je verhaal. *De bewaker* was een existentiële thriller waarin weinig of niets persoonlijks was. *Vrouwen en kinderen eerst* was dan weer bijna helemaal autobiografisch, maar niemand heeft daar toen over gerept. Momenteel werk ik aan mijn nieuwe roman *Monte Carlo*, over een Engelse mecanicien die deel uitmaakt van een Formule 1-team in de jaren zestig. Niets autobiografisch dus; de verbeelding aan de macht.'

20 TOT 24 MAA

Imagine!

Passa Porta Festival

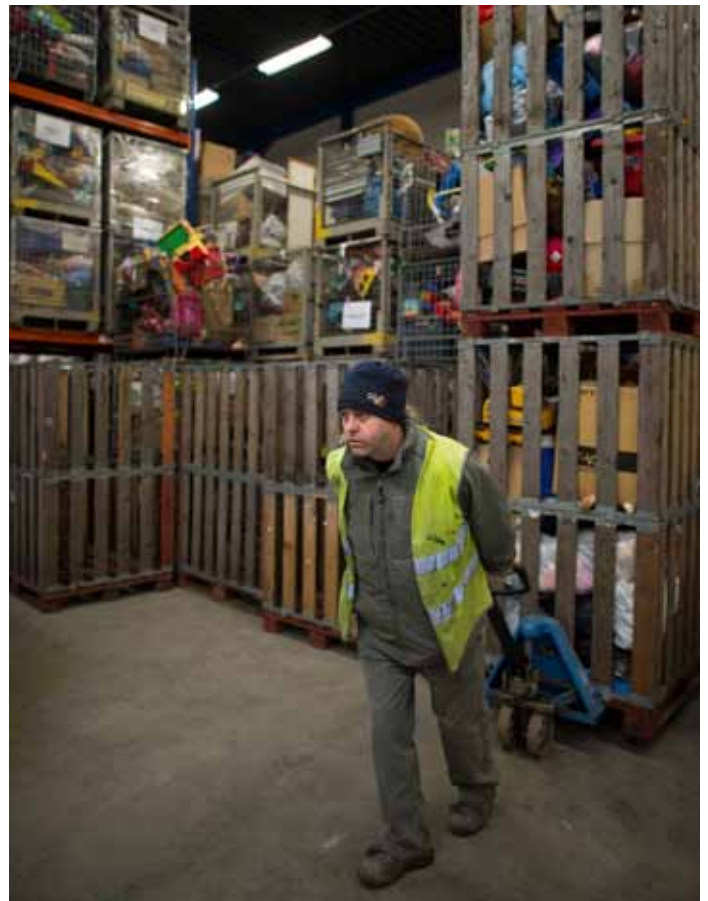
Brussel, verschillende lokaties,
www.passaporta.be

Retrobeurs kringwinkels

Spullen met een ziel

Op zaterdag 16 maart gaan de kringwinkels retro. Het wordt een dag die de liefhebbers van de jaren 50, 60, 70 of 80 niet willen missen. Deze retrobeurs is het uitgelezen moment voor wie dat unieke stuk uit de tijd van toen voor enkele euro's op de kop wil tikken.

TEKST Nathalie Dirix ■ FOTO Filip Claessens

In de Rand zorgen die dag zeven kringwinkels voor een aanbod aan allerlei vintage voorwerpen. Vanaf 10 uur kun je een wonderse wereld van kledingstukken, huisraad en elektrotoestellen uit vervlogen tijden binnenstappen. Al was het maar door de vele objecten in de typische oranje, bruine en groene tinten van de jaren 70, de verzameling vinylplaten, het blikken speelgoed, een Sabena miniatuur vliegtuig of een stel borden van het fel gegeerde Boch servies.

'Naast een gigantisch aanbod aan retro spullen wordt er ook voor animatie gezorgd. Zo wordt er muziek van vroeger gedraaid en worden er workshops georganiseerd waarmee je helemaal in de sfeer van toen komt. Er is een workshop waar je kunt leren hoe je die *smokey eyes* uit de jaren 60 kunt schminken. Of hoe je je haar kunt opsteken zodat je er uitziet alsof je uit een magazine van de jaren 70 komt wandelen. Er is een workshop waarin je cupcakes met een vleugje retro leert klaarmaken. En als kers

op de taart kun je een styliste winnen. Winnaars hebben recht op een styliste die je gedurende een paar uren aanleert hoe je jezelf een retro-look kunt geven', zegt Ingrid De Roo, communicatieverantwoordelijke bij Televil, de organisatie achter de zeven kringwinkels in De Rand.

'In elk van onze zeven winkels is het centrale thema op 16 maart *retro*, maar elke winkel legt een ander accent. In Vilvoorde en Halle ligt de nadruk op meubels en elektro, in Opwijk op speelgoed en kleding, in Dilbeek op boeken en platen en in Sint-Pieters-Leeuw op huisraad en meubelen. In Strombeek steken we van wal met onze *pop-up vintage store*. Daar wordt de winkel omgetoverd tot een kledingzaak waar je enkel vintage kledingstukken vindt. Je kunt er beroep doen op een specialiste die je advies geeft over de vintage stijl die bij jou past.'

Een divers publiek

De laatste jaren zijn de kringwinkels sterk geëvolueerd. Vroeger waren ze vooral bedoeld

voor mensen met een klein budget. Vandaag komt iedereen over de vloer. Ze zijn een merk geworden dat garant staat voor unieke spullen aan een meer dan correcte prijs. 'Tijdens de retrobeurs zal je merken hoe gevarieerd ons publiek is. Zowel de budgetkopers, de schattenjagers, de echte vintage liefhebbers als mensen die vanuit een sociale bewogenheid kopen, komen er naartoe.' Maar de kringwinkels zijn meer dan winkels, ze zorgen in de eerste plaats voor sociale tewerkstelling. 'Achter onze winkels schuilt er een organisatie waarvoor 250 mensen werken. Het zijn vooral mensen die in het normale arbeidscircuit uit de boot vallen en hier opnieuw een kans krijgen. Ze kunnen op vele fronten aan de slag. Wij hebben heel wat mensen nodig om al die spullen in te zamenen, klaar te maken voor de verkoop en om ze dan in de winkel aan de man te brengen.'

Bezieling

Wat maakt dat mensen vandaag op zoek gaan naar gebruikte spullen? 'Vintage is in. Voor onze retrobeurs staan de mensen van 's morgens vroeg aan te schuiven. Ze willen dat ene object vinden dat voor hen bijzonder is. Het is mooi om te zien welke grote vreugde kleine voorwerpen kunnen brengen. Ik denk bijvoorbeeld aan die vrouw die verleden jaar zo blij was omdat ze die ene vinylplaat vol herinneringen op de kop kon tikken. Of die oudere dame die een melkkannetje vond dat perfect bij haar lievelingsservies paste. Of iemand die een jeugdboek vond met een handtekening van een vriendin van vroeger. Zo zijn er vele verhalen. Stuk voor stuk gaan ze over het ontdekken van spullen met een ziel.'

EN Objects with a soul

The recycling shops (kringwinkels) are set to go retro on Saturday, 16 March. An outstanding opportunity for someone looking to pick up that unique piece from the days of yore. The Rand has seven such shops offering a wide range of all kinds of vintage objects. There you can step into a wonderful world of garments, furniture and electrical appliances from days long gone. The shops have attracted a wide range of people in re-

cent years but primarily represent a social project providing job opportunities for people who have trouble finding work. 'We have 250 people working for us. Mainly individuals sidelined by the regular labour market who are offered a fresh opportunity here', says Ingrid De Roo, communications officer with Televil, the agency behind the seven recycling shops in the Rand. 'To what do we owe our success? All the objects have a soul.'

Ruïne krijgt eindelijk aandacht

Duivenmolen in

De Duivenmolen in Diegem is al eeuwenlang een begrip voor de omwonenden. Zij wonen pal onder de startbaan van de luchthaven van Zaventem, maar laten dat blijkbaar niet aan hun hart komen.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Filip Claessens

Ter hoogte van de Sint-Katarinastraat 56 ligt de ruïne van de in 1976 beschermde molen, die misschien ooit een wederopstanding zal kennen. Dat hangt af van de uitkomst van het onderzoek dat de dienst Onroerend Erfgoed voert en dat tegen 2014 moet nagaan wat er nog te redden valt van dit merkwaardig maar zieltogend monument.

Vijvers

Als een land of gewest wordt getaxeerd op de manier waarop het met zijn molens omgaat, ziet het er niet goed uit voor België en Vlaanderen. Van het tiental watermolens dat ooit op de Woluwerivier actief was, blijven er nog maar enkele over, waarvan die van Lindekemale (Sint-Lambrechts-Woluwe) en Stockman (Zaventem) de best bewaarde zijn. Ze zijn intussen omgevormd tot restaurants. Dat lot staat de Duivenmolen waarschijnlijk niet te wachten vanwege de ver gevorderde staat van ontbinding. Dat is dubbel jammer

omdat dit monument straffe papieren kan voorleggen. Zo dateert de eerste versie al van voor 1360 en deed hij dienst als graan-, olie- en poedermolen. Het rivierwater werd via een sluizensysteem naar de molen afgeleid. Daar ligt de Woluwe trouwens nog even in open bedding, maar een wandelpad is er niet.

Via de Zaventemsesteenweg kun je heel even de grote ring oversteken en je vergaapen aan de opstijgende vliegtuigen die hier met de regelmaat van een klok overkomen. Je kunt er hallucinante beelden schieten van deze onwaarschijnlijke mastodonten die je bijna kunt vastgrijpen. Daarna kun je terugkeren naar de echte Zaventemsesteenweg die je via de drukke Haachtsesteenweg naar de Broekstraat brengt. Daar vind je een ander monument: de donjon en het jachthuis van de eeuwenoude, inmiddels verdwenen, Hoeve Vermeren aan de Broekstraat 77. Nu is er een restaurant gevestigd in een aangename groene omgeving. De verschillende, toch niet zo natuurlijke vijvers tussen de rustige

hoeverestanten en de drukke Woluwelaan zijn vooral in gebruik bij de lokale vissers. De wandelwegen ertussen zijn vrij toegankelijk en leiden vast tot een ontmoeting met gedweë watervogels die hier al jaren voet aan de grond hebben. Blauwe reiger, aalscholver en zelfs ijsvogel zitten wel eens in de buurt. Waterhoentjes, meerkoeten, wat eenden en ganzen en een klad meeuwen kunnen allemaal je dag kleuren. Als je de vissers een tijdje observeert, zal je merken dat ze wel eens grote kleppers bovenhalen die ze fier tonen aan al wie het zien wil. Ook de slimme meeuwen komen dan dichterbij dan normaal.

Heel apart beeld

Je kunt van de gelegenheid gebruikmaken om de Woluwelaan over te steken en je, via de Witloofstraat en de Kleetbeekstraat, vergewissen van deze eigenaardige omgeving met een mozaïek aan gebouwen en ruigten die zo typisch zijn voor ons randstedelijk gebied. Je bevindt je in een bizar en onbekend achter-

Diegem

plekje dat je nooit te zien krijgt vanaf de grote invalswegen die hier passeren. Je hebt als het ware een inkijk achter de grote façades en dat geeft toch een heel ander beeld dan wat je gewoon bent. Je kunt via de Parochiestraat en de Haachtsesteenweg de Woluwelaan opnieuw oversteken en via de Watermolenstraat en de Frans Degeyndtgaarde uitkomen in de buurt van je vertrekpunt.

Als je wil, kun je even tevoren nog de Woluwelaan oversteken om een frisse neus te halen in het toch nog redelijk grote, leuk bewandelbare sportstadion Diegem Park dat grenst aan de historische poortdonjon van het inmiddels verdwenen Kasteel van Diegem (Kasteel Marga). Je hebt dan een stukje van de Rand gezien dat representatief is voor vele andere dichtbevolkte gebieden in onze regio.

KAART

Topografische kaart: NGI 31/3-4 (schaal 1:20.000), wel al wat verouderd want uit 1999.

Verwarming

Koukleumen met drie. Klappertanden. Kippenvel op armen en benen. We werden er stilaan bedreven in, de kampioenen van het donsdeken.

De scherpe, barre wind gierde door gaten en kieren. Sterretjes op de ramen, lang voor er sprake was van het sterrenmeisje. Een meisje dat we natuurlijk allemaal willen ontmoeten, want de einder van het heelal, dat trekt ons allen aan. Krakende planken door het vriesweer. Een bevroren toilet. De tol van enkel glas en een krochtig krot van een kot. Geen geld voor een extra portie stookolie. Gelukkig, ja dat waren we wel, want nu hadden we een uitstekend uitvlucht om niet naar de les te moeten en in bed te kunnen blijven liggen, en voor een keer was het geen kater. Gelukkig ook met onze Chileense kotgenoot die ons introduceerde in de wijnen van zijn vaderland. Bij elke slok zagen we de zacht waaiende wijnranken in de zon. Het was zijn afkoopsom om te mogen blijven. En een beetje warmte voor onze winterse lijven. Gelukkig ook, omdat we wisten dat de situatie van tijdelijke aard was. Nu, dertig jaar later, bestellen we zonder probleem een extra lading stookolie om de warmte door de schouw van huis of appartement te jagen. De laatste jaren zelfs gas, want we zijn overgeschakeld op mooie, groene energie. En groen, wie kan daar tegen zijn? We behoren ondertussen tot de middenklasse en moesten vorig jaar noodgedwongen enkel een kleinere wagen aanschaffen. Crisis? Tralala. Maar de bankiers verdienen wel te veel, da's waar.

Nu geven we af en toe zelfs een euro aan een bedelaar. Uit nonchalance of om onze zielenrust af te kopen. Zo laatst nog in metrostation Botanique alwaar een jong, grauwbleek koppel mij op die mega-tussenverdieping aanklampsde en de man mij iets in een Oost-Europese taal toefluisterde.

Dat alles op een zotte morgen, de kop nog vol nacht. Eerst dacht ik in de verte aan een liedje van Zjef Vanuysel, maar het bleek het slecht uitgesproken woord 'faim' te zijn dat mijn oor uiteindelijk opving. Ik keek de man recht in de ogen, zag enige wanhoop en ook een beetje honger en dorst, – we hadden dan toch iets gemeenschappelijk.

Wij waren uitgegaan op briefjes van vijf euro, maar ver weg in mijn broekzak hoorde ik nog enkele munten rinkelen. Ik drukte een euro in de man zijn hand, knikte hem goedmoedig toe en – eerlijk is eerlijk – ik keek ook aandachtig naar zijn handen op zoek naar de glinstering van een lemmet ... dat er natuurlijk niet was. Dat verdomde vooroordeel. Ik kreeg een vieze smaak in mijn mond van mezelf. Hij bedankte mij beleefd, niet onderdanig, gewoon beleefd. Neuriede zachtjes een liedje. Een zanger? Messenvechters, Selleslach, hoe haal je het in godsnaam in je hoofd? Zijn vrouw, die wat verderop stond met een kind van twee op haar arm, en het tafereel met lichtelijk bezorgde ogen had aanschouwd, maakte een kleine, opvallend soepele buiging. Een danseres?

Op de uitweg via die ellenlange roltrappen zinderde deze korte, woordenloze ontmoeting nog even na. Tot mijn vriend, zelfverklaarde kenner van de zelfkant, mij wakker schudde met de woorden 'het zijn echte'. Wat? 'Het zijn echte, ze hebben echt niets.' Echt? 'Echt.' Hier klopt iets niet, maar wat? Twee jonge mensen en een kind, ver weg van heem en haard, in de barre koude van een lelijk metrostation, ongetwijfeld met talenten en hopelijk in een situatie van tijdelijke aard. Ik keek nog eens om, ontmoedigd door het besef van deze harde werkelijkheid. Wilde naar beneden spurten voor nog een euro, maar bleef staan en rolde zachtjes verder naar mijn verwarmde huis met vrouw, kind, sanseveria en hond.

TEKST Geert Selleslach

'Nova was even goed uitgerust als de beste zalen in Brussel'

Het zou overdreven zijn om Machelen het Hollywood van de Vlaamse Rand te noemen, maar toch is er filmgeschiedenis geschreven. In het begin van de twintigste eeuw stond er een grote filmstudio, in 1973 kwam Jacques Brel er filmen en de gereputeerde buurtcinema Nova staat er nog altijd overeind.

TEKST Michaël Bellon ■ FOTO Filip Claessens

Kinema Nova in het centrum van Machelen is onderdeel van het grote Parochiaal Ontmoetingscentrum dat in 1956 werd gebouwd. Wie er

binnenstapt en de met oude filmposters behangen gang ten einde loopt, komt in de cinemazaal terecht. Daar hebben we afgesproken met Ludo Jappens, bestuurder bij de vzw Nova die het gebouwencomplex beheert. Hij heeft zich verdiept in de Machelse filmgeschiedenis.

Cinefile pastoor

Op het podium voor het filmscherm horen we meteen dat onze stem probleemloos tot achteraan in de grote zaal draagt. 'De akoestiek is zeer goed', zegt Jappens. 'Nova is gebouwd door de plaatselijke architect Guillaume Van den Branden, die zijn ontwerp goed had bestudeerd. Vandaag worden hier niet veel films meer vertoond, maar voor concerten is de zaal nog *pico bello*. Will Tura kwam hier geregeld repeteren, de muziekkapellen van de lucht- en de zeemacht maakten hier opnamen, de harmonie en de fanfare repeteren hier nog altijd.'

De eigenaar van de voormalige cinemazaal en het café is de Vereniging Parochiale Werken, de rest van het gebouw is eigendom van de kerkfabriek. Nova werd immers gebouwd met de opbrengst van de Breughelkermis en aandelen van de Machelse parochianen. 'De gangmaker van het hele project was pastoor Cosijns, een filmfiefhebber die ook graag een glas dronk en daarom populair en invloedrijk was. Hij wilde een filmzaal hebben als ideologisch tegengewicht tegen de twee bestaande Machelse cinemazalen Palace en Concordia. Die zijn onder de druk van de concurrentie ook snel moeten sluiten. Cosyns wou groot uitpakken en daarom werd de zaal, met een capaciteit van ruim 600 toeschouwers, meteen voorzien van projectoren die het nieuwe Cinemascope-breedbeeldsysteem ondersteunden, waardoor ze even goed uitgerust was als de beste zalen in Brussel.'

Omdat de boekhouding van de filmzaal altijd nauwkeurig werd bijgehouden, kreeg Jappens een goed zicht op het succes en de terugval van Nova. 'In schriftjes werd netjes opgeschreven welke film er getoond werd, hoeveel mensen er in de zaal zaten, hoeveel chips er werd verkocht. De eerste film ooit vertoond, was *The Robe* met Richard Burton. Die trok 1.200 toeschouwers. Ter vergelijking:

FR Kinema Nova à Machelen

Ce serait excessif de qualifier Machelen d'Hollywood du Vlaamse Rand, mais il n'empêche qu'une histoire du cinéma y a été écrite. Au début du 20ème siècle, il existait un vaste studio de cinéma, Jacques Brel est venu y tourner un film en 1973 et le célèbre cinéma de quartier Nova est encore toujours là. Lorsque nous nous trouvons sur la scène devant l'écran, notre voix porte sans le moindre problème jusqu'au fond de la grande salle. 'L'acoustique est excellente', dit Ludo Jappens, qui s'est intéressé à l'histoire du cinéma à Machelen. 'La salle, qui a une capacité de près de 600 spectateurs, a été équipée de projecteurs qui soutiennent le nouveau système Cinemascope à écran large, de sorte qu'elle était aussi bien équipée que les meilleures salles de Bruxelles.'

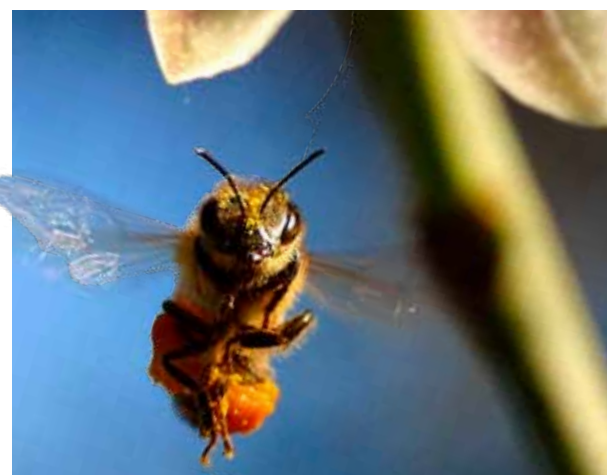
natuurlijk

Bijenhotels

In maart komen de solitaire bijen massaal op bezoek in de hotels die speciaal voor hen worden geïnstalleerd. Vooral in de tuinen gaan ze op zoek naar de kleine of grote kastjes die ter hunner ere worden opgetrokken. Nu komen de bijen tevoorschijn uit hun oude nesten en gaan ze op zoek naar partners en een nieuwe nest. Vooral enkele soorten metselbijen zijn de komende weken hyperactief en bezoeken vele hotels die ze aan een indringend onderzoek onderwerpen. Als ze ze goed vinden, beginnen de wijfjes meteen aan het bouwen van hun nest. Ze slepen stuifmeel aan dat bij de

eitjes wordt gedeponneerd. Zo hebben de larven meteen eten als ze het ei verlaten en moeten opgroeien tot een volwassen bij. Daarna begint de cyclus opnieuw. Dat kan voor sommige soorten een paar maanden later zijn, voor andere duurt het een jaar vooraleer ze opnieuw als volwassen insect tevoorschijn komen.

Belangrijk voor alle bijensoorten is dat er voldoende voedsel aanwezig is in de buurt van de nesten. Dat is er liefst vanaf maart tot eind oktober. Als je daar kunt voor zorgen help je vele soorten vooruit, want aan voedsel ontbreekt het hen tegenwoordig nogal. De vroegste bloeiers, zoals sneeuwkllokjes en krokussen, zijn enkel interessant voor de hommelmelkoninginnen, die al vanaf februari vliegen.

in 1968, toen de neergang al was ingezet, kwamen naar *Dokter Zjivago* 431 mensen kijken. Na de jaren zestig ging het verder achteruit en zat de zaal alleen nog vol voor klassiekers zoals *De Dolle Kever* of *The Sound of Music*.'

In 1977 werden de laatste films vertoond. Jappens herinnert zich uit dat laatste jaar nog een anekdote. 'Pastoor Van Huyneghem programmeerde alleen nog maar familie-films en tekenfilms op zondagmiddag. Hij liet ons vooraf een briefje zien met de films die hij voor ogen had. Op een keer stond daar Tarzoon op, een allesbehalve onschuldige parodie op Tarzan. Dat hebben we hem uit het hoofd kunnen praten, zodat een schandaal in Machelen op de valreep vermeden werd.'

Filmstudio's

De exploitatie van het Nova-complex is een dure zaak, maar er hebben per jaar nog vijfhonderd activiteiten plaats. De Machelaars koesteren dit stukje erfgoed dus met de nodige fierheid. In 2006 werd er naar aanleiding van de vijftigste verjaardag opnieuw een vertoning georganiseerd van *The Robe*. Ter gelegenheid van de Erfgoeddag 2013 geeft Jappens twee lezingen over de Machelse cinemageschiedenis. Want daar valt nog veel meer over te vertellen. 'Zo had de eerste filmvertoning in Machelen al in 1911 plaats. Ook de geschiedenis van de Belga Filmstudio's in Machelen is opmerkelijk: een megalomaan project van internationale allure waar enorme decors voor 17 stille films

zijn gebouwd. En dan is er nog het verhaal van *Far West*, de film van Jacques Brel die in 1973 gedraaid werd op het moment dat er in Machelen huizen werden onteigend om de grote ring aan te leggen. Brel had zo'n leegstaand huis nodig omdat hij volgens het scenario een muur moest omduwen. Maar de tractor die klaarstond om de muur omver te trekken op het moment dat Brel ertegen duwde, begon al te rijden toen de regisseur *roulez* riep.'

i Ludo Jappens geeft twee voordrachten over de filmgeschiedenis van Machelen tijdens Erfgoeddag *Stop de Tijd!* op 21 april in de foyer en de raadzaal van het gemeentehuis.

De beste vroege bloeiers voor bijen zijn boswilg en sleedoorn, dus die kun je best in de buurt hebben. De laatste bloeier is klimop, op voorwaarde dat hij in de volle zon staat en niet wordt gesnoeid aan de groeitoppen. Daar tussenin, van mei tot oktober, heb je in principe veel planten die voor bijen geschikt zijn. Zolang het maar geen gekweekte soorten zijn met dubbele bloemen, en liefst ook soorten van bij ons. Omdat het Vlaamse landschap er tegenwoordig steeds bloemenarmer uitziet, hopen natuurbeschermers op tuiniers en bedrijven om de nood te helpen lenigen. Dat is allemaal nogal redelijk dringend, want het aantal bijen gaat steeds verder achteruit. Heel wat soorten zijn zeldzaam, leven op de rand van uitsterven

of hebben het loodje gelegd. Ze aantrekken met hotels en bloemen is dus de boodschap.

Als je zelf een bijenhotel wil maken, kun je je daarvoor makkelijk informeren via het internet. *Bijenhotels* intikken in de zoekmachine levert je meteen een heleboel nuttige tips op waarmee je aan de slag kunt. Minder handige Harry's kunnen een bijenhotel kopen bij Natuurpunt of in een tuinwinkel. Er zijn echter heel wat modellen in omloop die minder geschikt zijn vanwege te weinig, te kleine of te grote invliegopeningen. Daardoor zijn ze wat minder succesvol dan de kastjes die je zelf maakt of die Natuurpunt aanbiedt.

Half december vorig jaar verscheen er voor het eerst een standaardwerk in het Nederlands

dat alle 360 bijensoorten in Nederland (en dus ook in Vlaanderen) bespreekt. Soortenbeschrijvingen, vliegtijden, leefgebieden, vijanden, levenswijze, tekeningen, foto's, ... het staat er allemaal in. Het gaat om een kanjer van een wetenschappelijk werk dat je niet even tijdens je ontbijt uitleest. Het boek bundelt alle tegenwoordig gekende gegevens van deze bijzondere en merkwaardige groep insecten.

i *De Nederlandse bijen*, verschillende auteurs, 2012, KNNV Uitgeverij, isbn 978 90 5011 447 9, 550 blz., 50 euro. Te koop in de Natuurpunt boekenwinkel (Mechelen) of te bestellen bij de betere boekhandel.

7 | Ateliers in de Rand

Beeldend kunstenaar Kaarin Poppe en het sociaal-artistieke project ArtEco

‘Iedereen kan creatief zijn’

In de Rand wonen en werken de meest uiteenlopende kunstenaars en ambachtsmensen. Ze werken in ateliers van alle vormen en stijlen. In onze reeks *Ateliers in de Rand* tonen we de variatie, proeven we de sfeer, zien we wat er gebeurt. Deze maand brengen we een bezoek aan het 2-in-1-atelier van Kaarin Poppe en ArtEco. TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

Het kleine rijhuis waarin ArtEco nu al bijna drie jaar onderdak vindt, nodigt al van ver uit met een kleurig uithangbord. We komen er toe op een koude maandagochtend. Behalve begeleidster Kaarin Poppe hebben vandaag twee deelnemers de weg naar het atelier gevonden. ‘Normaal zijn we met zeven, maar er zijn er een aantal ziek’, zegt Kaarin. Geen nood. We drijven de kou uit onze boten met een warme kop koffie. De woorden en werken doen de rest.

Alles zelf

‘We krijgen het huisje gratis ter beschikking van Huisvestingsmaatschappij Inter-Vilvoorde en RISO’, legt Kaarin Poppe uit. ‘ArtEco is een kunstproject voor mensen met psychi-

sche kwetsbaarheden. Personen die bijvoorbeeld een depressie of een psychose hebben gehad, kunnen hier terecht. Het project helpt hen om opnieuw een plaats te vinden in de maatschappij.’ Aan alle muren hangen afgewerkte en half afgewerkte schilderijen. We zien een stoel die in papier-maché is gewikkeld en een nieuwe toekomst als kunstobject tegemoet gaat. Hier en daar staat een sculptuur. ‘Alles wat je hier ziet, hebben we zelf, met enkele vrijwilligers, uit de grond gestampt’, legt Kaarin uit. Ze wijst naar de ophangsystemen voor schilderijen aan de muren. ‘Zo kunnen we ons werk op ooghoogte plaatsen.’

Goed voelen en experimenteren

Deelnemer Wilfried legt zich vooral toe op aquarel. ‘Ik heb ook andere technieken en

stijlen uitgeprobeerd, maar aquarel ligt me het best’, zegt hij. Hij toont een zonsopgang geschilderd op een oude houten plank. ‘Hier heb ik geëxperimenteerd met pointillisme. Je ziet in dit werk heel goed hoe ik geëvolueerd ben: bovenaan is het werk nog vrwijf grof. Naarmate het vorderde, ben ik almaar fijner beginnen werken. Ik stel de tips die Kaarin geeft erg op prijs. Zulke dingen leer je niet als je thuis zomaar wat bezig bent met verf.’

De deelnemers moeten zich in de eerste plaats goed voelen bij ArtEco. ‘Ze kunnen volop experimenteren met stijlen en materialen. Ik geef feedback en advies. Het gaat hem vooral om durven en loslaten, niet om kennis en achtergrond. ArtEco is geen school. Je mag hier buiten de lijntjes kleuren’, zegt Kaarin. Buiten de lijntjes kleuren is precies wat Kaarin ook in haar eigen werk doet. Ze volgde een opleiding aan een kunsthogeschool, maar stak daar naar eigen zeggen niet veel op. ‘Ik kreeg vooral negatieve kritiek. Het moest anders, volgens hun normen. Maar ik ben koppig mijn eigen ding blijven doen. Ik schilder intuïtief, vanuit mijn gevoel. Ik leg mijn persoonlijkheid in mijn werk en dat is wat volgens mij telt in kunst.’

2-in-1

Kaarin doet vrijwilligerswerk bij ArtEco. De deelnemers komen er elke maandag en donderdag samen. In ruil voor haar inspanningen

DE Jeder kann kreativ sein

In unserer Reihe ‘Ateliers im Rand’ statten wir in diesem Monat dem 2-in-1-Atelier von Kaarin Poppe und ArtEco in Vilvoorde einen Besuch ab. ArtEco ist ein Kunstprojekt für Menschen mit psychischen Verletzlichkeiten. Personen, die beispielsweise eine Depression oder eine Psychose erlitten haben, können hierher kommen. Das Projekt hilft ihnen, erneut einen Platz in der Gesellschaft zu finden. An allen Wänden hängen fertige und halbfertige Gemälde. Wir

sehen einen Stuhl, der in Pappmaché gewickelt ist und einer neuen Zukunft als Kunstobjekt entgegenseht. Hier und dort steht eine Skulptur. Im Gegenzug für ihre ehrenamtliche Arbeit bei ArtEco darf Kaarin das Atelier für ihre eigene Arbeit benutzen. Ihre Gemälde und Bildnisse stehen und hängen zwischen denen der Teilnehmer. ‘Ich arbeite mit Acrylfarbe und Recyclingmaterialien. Derzeit experimentiere ich mit Löchern.’

De bittere waarheid van witloof

Witloof (*cichorium intybus*) werd in 1830 eerder toevallig ontdekt. Een leukere groente met een leuk verhaal.

Een versie luidt dat we het witloof te danken hebben aan een boer die tijdens de Belgische revolutie een partij cichoreiwortels zou verborgen hebben in zijn donkere kelder in Schaarbeek. Om zeker te zijn dat niemand ze vond, schepte hij er een laagje aarde over. Na een paar weken stelde hij tot zijn verbazing vast dat er uit de cichoreiwortels mooie malse witte kroppen waren gesproten (wit-loof) die heel smakelijk bleken. De officiële versie luidt anders: de hoofdhovenier van de Brusselse plantentuin zou een eerste opkweektechniek hebben toegepast waarbij de witloofkrop opgroeide onder een deklaag van grond.

Grondwitloof

Hoe het ook zij, tot het einde van de 19e eeuw bleef witloof beperkt tot de gemeenten rond Brussel, daarna verspreidde de teelt zich verder over Vlaams-Brabant, Nederland en Frankrijk, waar de groente *endive belge* genoemd wordt. Hoewel we nu het hele jaar door witloof kunnen kopen, blijft de oude wijsheid gelden dat je geen witloof eet voor de herfst. Grondwitloof is een seizoensproduct, een tweejarig gewas en delicatessie die je – op de traditioneel geteelde wijze – niet overal meer kan vinden. Hij behoort tot de plantenfamilie van andijvie, sla en paardenbloem. Tegenwoordig wordt het witloof echter heel het jaar door verhandeld en spreken we over forceren of hydrocultuur. Qua voedingswaarde is er geen verschil tussen traditioneel geteelde grondwitloof en witloof uit de hydrocultuur, qua smaak scoort grondwitloof beter.

De klassieke witloofteelt is zeer arbeidsintensief. Het is een zaak van geduld en veel werk in het najaar en de winter. Witloof wordt in mei gezaaid, vanaf augustus worden de wortels geoogst en volledig met de hand uit de grond gehaald, de bladerknop wordt afgebroken en in bakken gestapeld. Thuis in de kelder of de schuur worden de wortels volledig *ingetafeld* en naast elkaar gelegd in bedjes

van volle grond en de kroppen volledig afgedekt met dekgrond. Witloof heeft volledige duisternis nodig en moet rust krijgen om te groeien. Deze traditionele kweek geeft zijn typische knapperigheid, bitterzoete smaak en zijn fijne bladstructuur. Juist de licht bittere smaak biedt veel culinaire mogelijkheden.

Voedzaam

Witloof is een voedzame groente die voor meer dan 90% uit water bestaat en heel weinig calorieën bevat. Daardoor is witloof licht verteerbaar. Naast deze voordelen zit hij vol mineralen, vitamine C en B9 en ontbreken de belangrijke voedingsvezels niet. Wie meer wil weten over de teelt van witloof kan terecht in het witloofmuseum in Kampenhout. Je vindt er ook het witloofpad; een streek- en natuurwandeling langs oude en moderne witloofhoeven en historische bezienswaardigheden.

In restaurant 't Stoveke serveert chef-kok Daniel Antuna witloof met een trio van ganzenlever. Hij snijdt de witloofstronkjes in twee en haalt het bittere gedeelte eruit. Hij snijdt ze fijn en bakt ze aan in boter. Het witloof wordt gekruid met peper, zout en nootmuskaat. Hij voegt er nog een scheut Grimbergen bier bij en wat suiker en laat de groente stoven tot het vocht weg is. Daarnaast bakt hij pompoenpitten in olijfolie alsook een deel van de ganzenlevers. Het trio van ganzenlevers bestaat uit een mousse, carpaccio en gebakken ganzenlevers. Daarbij worden de pompoenpitten en het witloof geserveerd samen met een coulis van lava (kruid), balsamico, limoenolie, zoetzure sesamolie met daarnaast nog een fijne granny appelcompote. Een heel mooi tafereel op het bord.

TEKST Anne Baekens

mag ze het atelier de andere dagen van de week voor haar eigen werk gebruiken. Haar schilderijen en beelden staan en hangen tussen die van de deelnemers, verspreid over de twee verdiepingen van het huis. Boven hangen enkele oudere werken in zwart-wit. Het zijn uitzonderingen. De meeste doeken lopen over van de felle kleuren. 'Ik werk met acrylverf en recyclagematerialen', zegt Kaarin. Ze toont hoe ze in een schilderij een borstel en een stuk van een slot heeft verwerkt. 'Momenteel experimenteer ik met gaten.' In de ruimte ernaast hangt een groot, recent werk waaruit blijkt wat ze bedoelt. Twee gaten in het doek nodigen de toeschouwer uit om erin te kijken. Wanneer je dat doet, zie je je eigen oog erin weerspiegeld. Opeens maak je zelf deel uit van het schilderij.

'Als kind was ik voortdurend aan het tekenen, maar ik deed het een beetje verdoken, omdat mijn vader mijn schetsen graag 'verbeterde'. Hij deed dat waarschijnlijk met de beste bedoelingen, maar leuk was het niet. Ik zal hier – of in de andere workshops die ik geef – dan ook nooit zeggen dat iets niet goed is. Ik ben er namelijk van overtuigd dat iedereen creatief kan zijn. Ik wil dat de deelnemers graag komen, dat ze kunnen groeien in hun creativiteit en zin krijgen om voort te doen.'

i kaarin.poppe@gmail.com
<http://dhost.info/kaarinpoppe/kaarin.htm>

i Onze medewerkster Anne Baekens gaat in *kwestievensmaak* op zoek naar bijzondere, doodgewone of verrassende smaken. Deze maand sprak ze met chef-kok Daniel Antuna, die samen met zijn vrouw Petra De Cock restaurant 't Stoveke uitbaat, Jetsestraat 52 in Strombeek-Bever, 02 267 67 25.

lostinderand

Roger Van Vooren (56) is een freelance fotograaf uit Zaventem. Naast de surrealistische en melancholische reeks *Onderweg* – postkaarten met een hoek af, noemt hij ze zelf – maakt Roger ook sobere, indringende portretten. Hij heeft meerdere expo's in België op zijn actief en werd recent gevraagd als setfotograaf voor een nieuwe Vlaamse film. Roger blijft onderweg, zijn fotocredo blijft onveranderd: minder is meer.

www.rogervanvooren.com

Taalvirtuoos komt op verhaal

Het is nooit te laat om aan politiek te doen. Arthur Gamble is bijna tachtig en kwam in oktober vorig jaar voor het eerst op bij de gemeenteraadsverkiezingen in Tervuren. TEKST Johan De Crom • FOTO Filip Claessens

Ik werd niet verkozen, maar ga wel zetelen in een adviesraad voor het onthaal van anderstalige nieuwkomers. Hoe kunnen we hen helpen bij hun integratie? Daar wil ik mee over nadenken', zegt de kranige Brit. Uitbollen staat niet in het rijke woordenboek van deze taalvirtuoos. Hij vindt in ons land zijn tweede adem.

Actief

'Rugby speel ik niet meer, maar dat heeft met mijn leeftijd te maken', grapt Arthur Gamble. Hij was vele jaren rugbyspeler in Engeland en werd coach van het schoolteam van de British School Brussels (BSB) in Tervuren. Het is een van de zaken waarop Arthur met de jaren moest inleveren, maar actief is hij altijd gebleven. De moedige man straalt aanwezigheid uit, betrokkenheid en interesse. Arthur kwam bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012 op voor de CD&V, is zes jaar lid geweest van de cultuurraad van Tervuren en is penningmeester van Ziekenzorg Vossem, waardoor hij veel op huisbezoek gaat. Hij speelde tien jaar trompet in de Koninklijke Harmonie van Vossem. De spraakvaardige Brit was van 1972 tot aan zijn

pensioen leraar Duits, Frans en Nederlands in de BSB. 'Daar zitten kinderen van 2,5 tot 19 jaar. Dat geeft een speciale verbondenheid. Soms zitten vier of vijf kinderen van één gezin tegelijk in dezelfde school. Ook onze eigen kinderen, Susan en Richard, zijn er grootgebracht.'

Lerarentraditie

'Mijn vrouw en ik gaven vele jaren les in Noord-Engeland. Wij komen uit de omgeving van Leeds en Manchester. Toen we een advertentie in de krant lazen voor de British School in Tervuren hebben we ons kandidaat gesteld en ze hebben ons gekozen', vertelt Arthur bescheiden. 'In Engeland gaf ik Franse les, maar de Britten zijn niet zo geïnteresseerd in vreemde talen. Ze komen er niet mee in contact en hebben ze ook minder nodig. In België word je door alle talen omringd, dat is veel uitdagender voor een leerkracht. In Tervuren heb ik al die jaren Frans, Duits en Nederlands gegeven. Mijn vrouw Lily gaf wiskunde. We hebben ook een tijd in Frankrijk les gegeven, maar de Fransen vallen ook nogal terug op hun eigen taal. Hier loopt het vlotter', vertelt Arthur in voortreffelijk Nederlands.

MOOISTE HERINNERING AAN NOORD-ENGELAND

Familiefeesten en vriendenkring.

MOOISTE MOMENT

OM NAAR NOORD-ENGELAND TE GAAN

De Yorkshire Dales in de zomermaanden.

GROOTSTE MAN OF VROUW

IN BRITSE GESCHIEDENIS

Mijn vader Jack Gamble (1910-2000). In WOII bracht hij als Engelse soldaat enkele weken door in Waanrode, een dorp tussen Leuven en Diest.

Integratie

Arthur en Lily huurden een tijd een woning in Moorsel en trokken later naar Vossem. Ze voelen zich goed en blijven hier, ook nu hun pensioen is aangebroken. 'De sociale zekerheid en gezondheidszorg zijn in België goed geregeld en we kunnen vanuit dit land makkelijk naar het buitenland reizen. De mensen hier zijn vriendelijk, al hebben ze misschien niet de warmte die de Engelsen typeert. In het noorden van Engeland word je soms echt overweldigend ontvangen. Belgen hebben toch een beetje een rem naar buitenlanders. Ik merk dat die rem wegvalt als ze doorhebben dat je een 'belangrijke functie in een belangrijke instelling' invult. Toch een beetje jammer dat dat van belang is.'

Arthur wil iets doen aan de integratie van anderstalige nieuwkomers in zijn gemeente. 'We moeten vooral mild zijn voor nieuwe bewoners. Deze mensen komen vaak plots met hun hele gezin overgevlogen uit bijvoorbeeld Azië, Afrika of elders en krijgen te maken met een heel andere taal en cultuur. We moeten hen niet op de hielen zitten, maar hen ondersteunen. Een team van anderstalige vrijwilligers zou deze mensen wegwijs kunnen maken en helpen aansluiting vinden bij het verenigingsleven. Dat wil ik doen. Ik wil naar hen luisteren. Het is belangrijk dat elke mens zijn verhaal kan vertellen.'

EN Virtuoso linguist returns to the fray

Arthur Gamble from the UK used to teach at the British School in Tervuren. He has long played an active role in local voluntary organisations. In October of last year he fought for the first time in the local elections in Tervuren. 'I failed to get elected but I will be sitting on an advisory council for the reception of non-native speaking newcomers. I am keen to be involved in the debate on how we can help them to integrate.' He believes we should adopt a generous attitude towards new residents. 'They often suddenly arrive with their entire families, flying in from places such as Asia, Africa and elsewhere and have to contend with a different language and culture. Rather than being at their heels we should lend them support. A team of non-native volunteers should offer these people guidance, encourage and help them become involved in local organisations and clubs.'